

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

ĐỒ HỌA MÁY TÍNH - CQ2016/2

2018 – 2019

BÁO CÁO ĐỒ ÁN LÝ THUYẾT

1612406_1612425_1612431

Tp. Hồ Chí Minh, 27/12/2018

MỤC LỤC

MỤC LỤC HÌNH ẢNH.....	3
THÔNG TIN NHÓM.....	3
A. Tên đồ án môn học.....	4
B. Motivation.....	4
C. Problem Statement	5
D. Technical Report.....	5
I. Cách sử dụng OpenGL trong các tác vụ 3D (tĩnh và động)[1] [2] [7].....	5
1. Tổng quan về OpenGL	5
1.1. Open GL là gì? [6]	5
1.2. Mô hình hoạt động của OpenGL.....	10
1.3. Cấu trúc lệnh trong OpenGL	11
1.4. OpenGL Utility Toolkit (GLUT).....	11
2. Vẽ các đối tượng hình học cơ bản	12
2.1. Một số thao tác cơ bản.....	12
2.2. Vẽ các đối tượng hình học.....	13
3. Viewing.....	15
3.1. Giới thiệu.....	15
3.2. Thao tác trên ModelView	17
3.3. Thao tác trên Projection (Phép chiếu)	19
3.4. Thao tác trên Viewport.....	21
4. Chế độ màu	22
4.1. Chế độ màu RGBA	22
4.2. Thiết lập mô hình shading	23
5. Chiếu sáng	26
5.1. Các loại nguồn sáng.....	26

5.2. Tạo nguồn sáng	26
5.3. Tính chất vật liệu	28
6. Pha trộn, giảm hiệu ứng răng cưa, sương mù.....	29
6.1. Pha trộn.....	29
6.2. Giảm hiệu ứng răng cưa	31
6.3. Sương mù.....	33
7. Display Lists	35
7.1. Giới thiệu.....	35
7.2. Thao tác với Display List	36
8. Dán Texture	37
8.1. Texture là gì?	37
8.2. Cách phủ texture	38
9. Framebuffer	42
10. Quadrics	43
11. Chọn đối tượng	44
13.1. Giới thiệu.....	44
13.2. Các thao tác trên chế độ selection.....	44
II. Xây dựng ứng dụng.....	47
1. Giới thiệu.....	47
2. Phát biểu bài toán	47
3. Giải quyết bài toán	48
4. Thực nghiệm.....	50
4.1. Giao diện	51
4.2. Cài đặt chi tiết	53
5. Kết luận	60
E. Experimental Results.....	60
F. References.....	61

MỤC LỤC HÌNH ẢNH

Figure 1. Solar System.....	51
Figure 2. Thông tin Solar System.....	52
Figure 3. Thông tin Trái Đất.....	53

THÔNG TIN NHÓM

MSSV	Họ và tên
1612406	Đặng Phương Nam
1612425	Tạ Đăng Hiếu Nghĩa
1612431	Trần Bá Ngọc

A. Tên đề án môn học

Xây dựng ứng dụng 3D (tĩnh và động) dựa vào OpenGL trên môi trường Windows.
Trình bày cách sử dụng OpenGL trong các tác vụ 3D (tĩnh và động) + xây dựng ứng dụng.

B. Motivation

Hiện nay, OpenGL được áp dụng rộng rãi trong các game hỗ trợ đồ họa 3 chiều và 2 chiều. Nhờ sự đơn giản của nó, người thiết kế có thể vẽ các cảnh trong game tưởng chừng rất khó khăn chỉ với các hàm cơ bản. Bạn là một game thủ chuyên nghiệp, một designer thường xuyên tiếp xúc với các phần mềm đồ họa như AutoCad, CorelDRAW thì việc tìm hiểu ý nghĩa và tính năng mà OpenGL mang lại là vô cùng cần thiết.

Các trò chơi được viết với OpenGL

- .America's Army
- .BaldersGate 2 – Mặc định dùng Direct3D
- .Call of Duty
- .City of Heroes
- .City of Villains
- .CounterStrike 1.6
- .Doom 3
- .ETQW
- .Half-Life

```
.Neverwinter Nights  
.Quake  
.Serious Sam  
.Serious Sam SE  
.Serious Sam 2 – Mặc định dùng Direct3D  
.Unreal  
.Warcraft 3 – Mặc định dùng Direct3D  
.World of Warcraft - OpenGL trên Mac  
.HomeWorld 2  
.Minecraf
```

Ngoài ra OpenGL còn dùng trong các ứng dụng CAD, thực tế ảo, mô phỏng khoa học, mô phỏng thông tin, phát triển trò chơi.

C. Problem Statement

- OpenGL hỗ trợ những gì cho lập trình viên có thể xây dựng các ứng dụng đồ họa 3D?
- Cách sử dụng OpenGL cho các tác vụ 3D (tĩnh và động) như thế nào?
- Xây dựng một ứng dụng 3D hữu ích dựa vào OpenGL và kiến thức về Đồ Họa Máy Tính.

D. Technical Report

I. Cách sử dụng OpenGL trong các tác vụ 3D (tĩnh và động)[1] [2] [7]

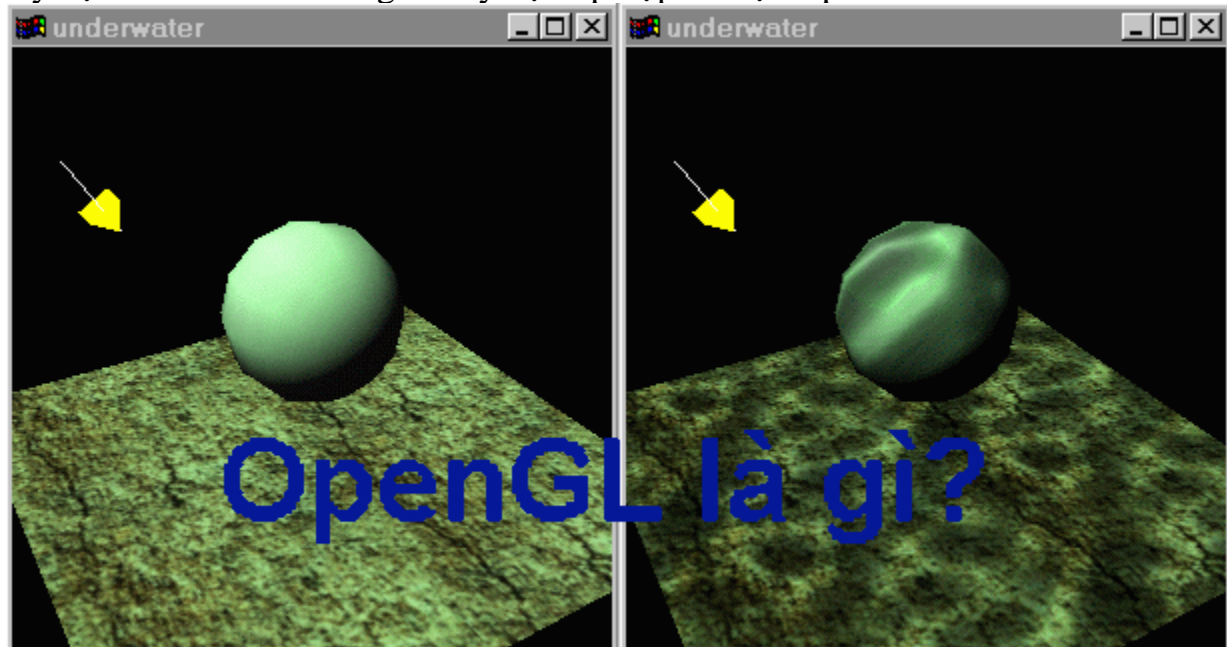
1. Tổng quan về OpenGL

1.1. Open GL là gì? [6]

OpenGL là bộ thư viện đồ họa có khoảng 150 hàm giúp xây dựng các đối tượng và giao tác cần thiết trong các ứng dụng tương tác 3D.

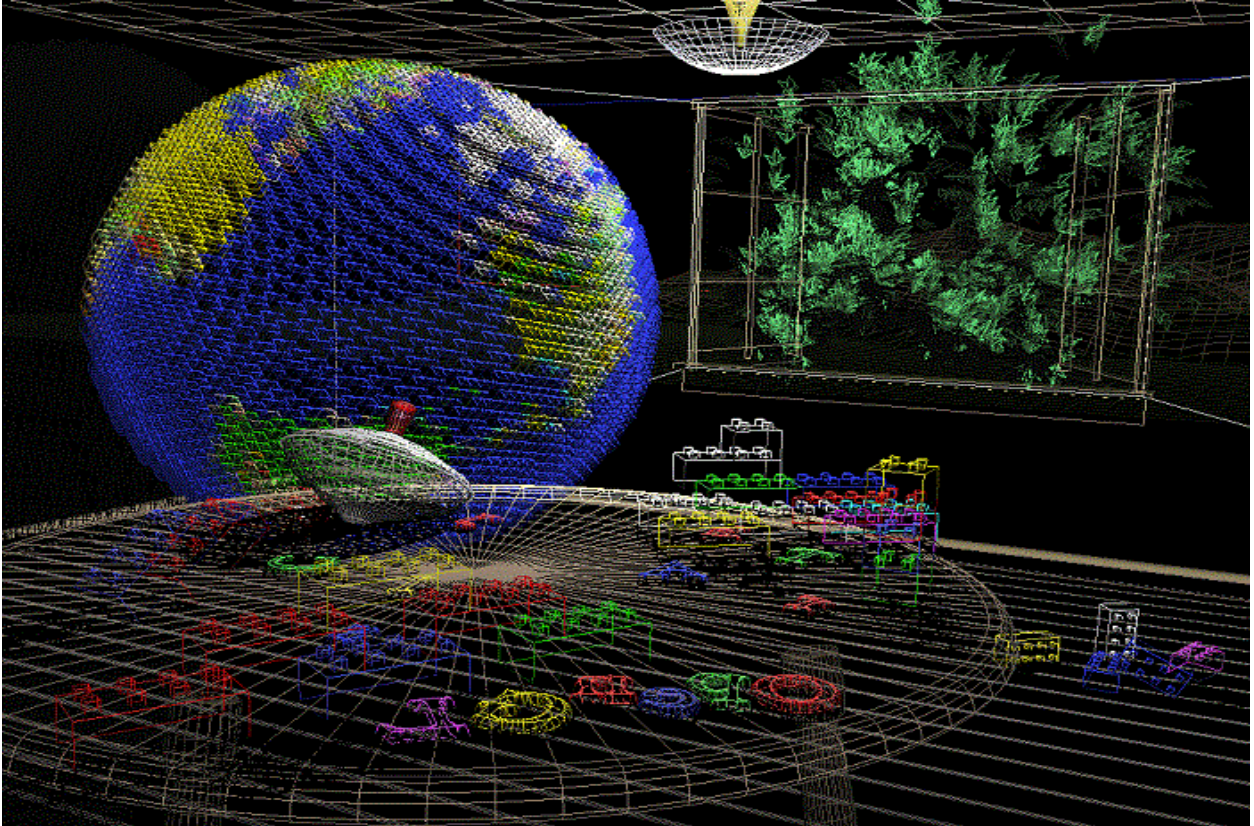
OpenGL (Open Graphics Library) là giao diện chương trình ứng dụng chuẩn (API) của máy tính để định nghĩa các hình ảnh đồ họa 2 chiều và 3 chiều. Trước OpenGL, bất kỳ công ty nào phát triển một ứng dụng đồ họa thường phải viết lại phần đồ họa của nó cho từng nền tảng hệ điều hành và cũng phải biết đến phần cứng

của đồ họa. Với OpenGL, một ứng dụng có thể tạo ra những hiệu ứng tương tự trong bất kỳ hệ điều hành nào bằng bất kỳ bộ tiếp hợp đồ họa OpenGL nào.

OpenGL chỉ định một tập hợp các lệnh hoặc thực hiện các chức năng. Mỗi lệnh chỉ đạo một hành động vẽ hoặc tạo ra các hiệu ứng đặc biệt. Một danh sách các lệnh này có thể được tạo ra cho các hiệu ứng lặp đi lặp lại. OpenGL độc lập với các tính năng của các hệ điều hành Windows, nhưng cung cấp các tính năng “glue” cho các hệ điều hành cho phép một lượng lớn các chức năng tích hợp có thể yêu cầu thông qua API. Chúng bao gồm loại bỏ bề mặt bị ẩn, pha trộn alpha, chống răng cưa, lập bản đồ kết cấu, xem và biến đổi mô hình, các hiệu ứng khi quyển (sương mù, khói...)

OpenGL được phát triển bởi Silicon Graphics - là nhà phát triển workstation cao cấp. Các công ty khác tham gia bao gồm DEC, Intel, IBM, Microsoft và Sun Microsystems. Bạn sẽ phải học nếu muốn sử dụng OpenGL API. Microsoft cung cấp miễn phí tài liệu OpenGL cho các hệ thống Windows.

Bạn có thể coi OpenGL giống như ngôn ngữ đồ họa độc lập hoàn toàn và có thể tương thích với nhiều nền tảng máy tính khác nhau bao gồm các máy tính không có card đồ họa cao cấp.

Công dụng của OpenGL:

OpenGL có thể được sử dụng cho nhiều mục đích khác nhau, dưới đây là các tính năng chính mà OpenGL mang lại.

- Hỗ trợ tương tác các mô hình trong không gian 3 chiều thành một khối thống nhất đơn giản hơn.
- Ép buộc các phần cứng 3 chiều khác nhau phải tương thích với nhau thông qua các chức năng giao diện của OpenGL. Trường hợp hệ thống không thể ép phần cứng hỗ trợ hoàn toàn, OpenGL có thể sử dụng phần mềm để xử lý.

- Tạo ra các khối hình học có chiều sâu hơn.

Ưu điểm của OpenGL:

- **Đơn giản hóa việc phát triển phần mềm, tăng tốc các ứng dụng:**

OpenGL có thể đơn giản hóa việc phát triển phần mềm đồ họa, từ việc tạo ra một hình đa giác, đường kẻ hoặc đơn giản là tạo ra bề mặt cong có ánh sáng và kết cấu phức tạp nhất. OpenGL cho phép các nhà phát triển phần mềm truy cập vào các hình ảnh nguyên thủy, hiển thị danh sách, chuyển đổi mô hình, ánh sáng và texturing, chống răng cưa, trộn và nhiều tính năng khác.

Triển khai OpenGL phù hợp bao gồm đầy đủ các chức năng của OpenGL. Chuẩn OpenGL đã được xác định rõ ràng có các ràng buộc cho ngôn ngữ C, C++, Fortran, Ada và Java. Các ứng dụng sử dụng các chức năng của

OpenGL có thể dễ dàng thay đổi sang các nền tảng khác nhau giúp tăng năng suất và giảm thời gian làm việc.

- **Có sẵn ở mọi nơi:** OpenGL được hỗ trợ trên tất cả các máy trạm UNIX và được sử dụng tiêu chuẩn trên mọi máy tính Windows, MacOS. Không có một API đồ họa nào hoạt động trên một phạm vi rộng hơn OpenGL.
- **Cấu trúc linh hoạt và nhiều khác biệt: Extensions:** Các nhà cung cấp nền tảng có quyền tự do thiết kế một ứng dụng OpenGL cụ thể để đáp ứng nhu cầu qua đó giảm chi phí, tăng hiệu suất hệ thống. Sự linh hoạt trong việc triển khai này có nghĩa là tăng tốc phần cứng OpenGL giúp cho ứng dụng có thể hiển thị đơn giản trên máy tính cấu hình thấp hoặc đầy đủ trên các máy tính cao cấp. Các nhà phát triển ứng dụng sẽ được đảm bảo kết quả hiển thị nhất quán bất chấp việc triển khai trên các nền tảng khác nhau.
- **Hỗ trợ các API nâng cao:** Các nhà phát triển phần mềm hàng đầu sử dụng OpenGL kết hợp với các thư viện rendering mạnh mẽ giúp tạo ra các nền tảng đồ họa 2D/3D cho các API cao cấp hơn. Nhà phát triển tận dụng các khả năng của OpenGL để cung cấp các giải pháp có sự khác biệt cao nhưng vẫn được hỗ trợ rộng rãi.
- **Luôn đổi mới:** OpenGL đang không ngừng phát triển. Các sửa đổi chỉnh thức diễn ra theo thời gian định kỳ và có nhiều mở rộng cho các nhà phát triển ứng dụng truy cập vào các thay đổi phần cứng mới nhất. Khi các Extensions được chấp nhận rộng rãi, chúng được xem xét để đưa vào tiêu chuẩn OpenGL lõi. Quá trình này cho phép OpenGL phát triển theo hướng sáng tạo nhưng vẫn được kiểm soát.

Những thứ OpenGL không hỗ trợ:

- Bản thân OpenGL không có sẵn các hàm nhập xuất hay thao tác trên window.
- OpenGL không có sẵn các hàm cấp cao để xây dựng các mô hình đối tượng, thay vào đó, người dùng phải tự xây dựng từ các thành phần hình học cơ bản (điểm, đoạn thẳng, đa giác).

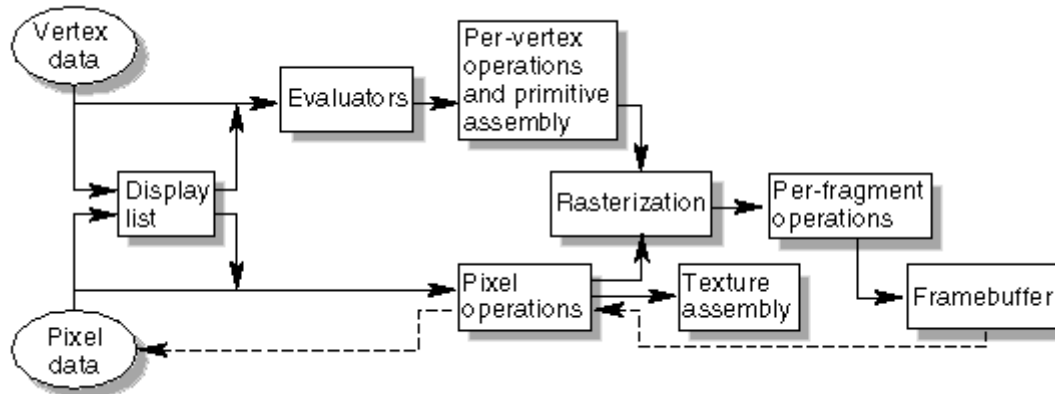
Rất may là một số thư viện cung cấp sẵn một số hàm cấp cao được xây dựng nên từ OpenGL. GLUT (OpenGL Utility Toolkit) là một trong số đó và được sử dụng rộng rãi.

Những thứ OpenGL hỗ trợ là các hàm đồ họa:

- Xây dựng các đối tượng phức tạp từ các thành phần hình học cơ bản (điểm, đoạn, đa giác, ảnh, bitmap).

- Sắp xếp đối tượng trong 3D và chọn điểm thuận lợi để quan sát.
- Tính toán màu sắc của các đối tượng (màu sắc của đối tượng được quy định bởi điều kiện chiếu sáng, texture của đối tượng, mô hình được xây dựng hoặc là kết hợp của cả 3 yếu tố đó).
- Biến đổi những mô tả toán học của đối tượng và thông tin màu sắc thành các pixel trên màn hình (quá trình này được gọi là rasterization).

1.2. Mô hình hoạt động của OpenGL

OpenGL có cơ chế hoạt động kiểu ống dẫn tức là đầu ra của giai đoạn trước là đầu vào của giai đoạn sau. Từ sơ đồ thì các thành phần của cơ chế được giải thích như sau:

- Display List: Là nơi lưu lại một số lệnh để xử lý sau.
- Evaluator: Xấp xỉ các đường cong và mặt phẳng hình học bằng cách đánh giá các đa thức của dữ liệu đưa vào.
- Per-vertex operations and primitive assembly: Xử lý các primitive (điểm, đoạn, đa giác) được mô tả bởi các vertex. Các vertex sẽ được xử lý và các primitive được cắt xén vào viewport để chuẩn bị cho khâu kế tiếp.
- Rasterization: sinh ra một loạt các địa chỉ framebuffer và các giá trị liên quan bằng cách sử dụng mô tả 2 chiều của điểm, đoạn, đa giác. Mỗi phần tử (fragment) được sinh ra sẽ đưa vào giai đoạn kế tiếp.
- Per-fragment operations: Các tác vụ sau cùng (cập nhật có điều kiện cho framebuffer dựa vào dữ liệu vào và dữ liệu được lưu trữ trước đó của giá trị z (đối với z buffering), thực hiện trộn màu cho các pixel và làm một số thao tác khác) sẽ được thực hiện trên dữ liệu trước khi nó được chuyển thành pixel và đưa vào framebuffer.
- Trong trường hợp dữ liệu vào ở dạng pixel không phải vertex, nó sẽ đưa thẳng vào giai đoạn xử lý pixel. Sau giai đoạn này, dữ liệu ở dạng pixel sẽ được lưu vào texture memory để đưa vào giai đoạn Per-fragment operation hoặc đưa vào Rasterization như dữ liệu dạng Vertex (tức là các điểm).

1.3. Cấu trúc lệnh trong OpenGL

OpenGL sử dụng tiền tố **gl** và tiếp theo đó là những từ được viết hoa ở chữ cái đầu để tạo nên tên của một lệnh, ví dụ `glClearColor()`. Tương tự, OpenGL đặt tên các hằng số bắt đầu bằng **GL_** và các từ tiếp sau đều được viết hoa và cách nhau bởi dấu '_', ví dụ: `GL_COLOR_BUFFER_BIT`.

Bên cạnh đó, với một số lệnh, để ám chỉ số lượng cũng như kiểu tham số được truyền, một số hậu tố được sử dụng như trong bảng sau:

Hậu tố	Kiểu dữ liệu	Tương ứng với kiểu trong C	OpenGL
B	8-bit integer	signed char	GLbyte
S	16-bit integer	short	GLshort
I	32-bit integer	int or long	GLint, GLsizei
F	32-bit floating-point	float	GLfloat, GLfloat
D	64-bit floating-point	double	GLdouble, GLclampd
Ub	8-bit unsigned integer	unsigned char	GLubyte, GLboolean
Us	16-bit unsigned integer	unsigned short	GLushort
Ui	32-bit unsigned integer	unsigned int or unsigned long	GLuint, GLenum, GLbitfield

Ví dụ: `glVertex2i(1,3)` tương ứng với xác định một điểm (x,y) với x, y nguyên (integer).

Lưu ý: OpenGL có định nghĩa một số kiểu biến, việc sử dụng các định nghĩa này thay vì định nghĩa có sẵn của C sẽ tránh gây lỗi khi biên dịch code trên một hệ thống khác.

Một vài lệnh của OpenGL kết thúc bởi v ám chỉ rằng tham số truyền vào là một vector.

Ví dụ: `glColor3fv(color_array)` thì `color_array` là mảng 1 chiều có 3 phần tử là float.

1.4. OpenGL Utility Toolkit (GLUT)

Để khắc phục một số nhược điểm của OpenGL, GLUT được tạo ra với với nhiều hàm hỗ trợ:

- Quản lý window.
- Display callback.
- Nhập xuất (bàn phím, chuột,...).

- Vẽ một số đối tượng 3D phức tạp (mặt cầu, khối hộp,...).
Tên các **hàm của GLUT đều có tiền tố là glut**. Để hiểu rõ hơn về GLUT, người đọc tham khảo [ở đây](#).

Để khai báo sử dụng OpenGL và GLUT, chúng ta download [ở đây](#), và chép các file sau vào trong cùng thư mục của project: glut.h, glut32.dll, glut32.lib.

2. Vẽ các đối tượng hình học cơ bản

2.1. Một số thao tác cơ bản

Xóa màn hình:

Trong OpenGL có 2 loại buffer phổ biến nhất

- *color buffer*: buffer chứa màu của các pixel cần được thể hiện.
- *depth buffer* (hay còn gọi là z-buffer): buffer chứa chiều sâu của pixel, được đo bằng khoảng cách đến mắt. Mục đích chính của buffer này là loại bỏ phần đối tượng nằm sau đối tượng khác.

Mỗi lần vẽ, chúng ta nên xóa buffer:

<code>glClearColor(0.0, 0.0, 0.0, 0.0);</code>	<code>/* xác định màu để xóa color buffer (màu đen) */</code>
<code>glClearDepth(1.0);</code>	<code>/* xác định giá trị để xóa depth buffer */</code>
<code>glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT GL_DEPTH_BUFFER_BIT);</code>	<code>/* xóa color buffer và depth buffer */</code>

Xác định màu:

Khi vẽ một đối tượng, OpenGL sẽ tự động sử dụng màu đã được xác định trước đó. Do đó, để vẽ đối tượng với màu sắc theo ý mình, cần phải thiết lập lại màu vẽ. Thiết lập màu vẽ mới dùng hàm `glColor3f()`, ví dụ:

<code>glColor3f(0.0, 0.0, 0.0);</code>	<code>// black</code>
<code>glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);</code>	<code>// red</code>
<code>glColor3f(0.0, 1.0, 0.0);</code>	<code>// green</code>
<code>glColor3f(1.0, 1.0, 0.0);</code>	<code>// yellow</code>
<code>glColor3f(0.0, 0.0, 1.0);</code>	<code>// blue</code>
<code>glColor3f(1.0, 0.0, 1.0);</code>	<code>// magenta</code>
<code>glColor3f(0.0, 1.0, 1.0);</code>	<code>// cyan</code>
<code>glColor3f(1.0, 1.0, 1.0);</code>	<code>// white</code>

2.2. Vẽ các đối tượng hình học

OpenGL không có sẵn các hàm để xây dựng các đối tượng hình học phức tạp, người dùng phải tự xây dựng chúng từ các đối tượng hình học cơ bản mà OpenGL hỗ trợ: điểm, đoạn thẳng, đa giác.

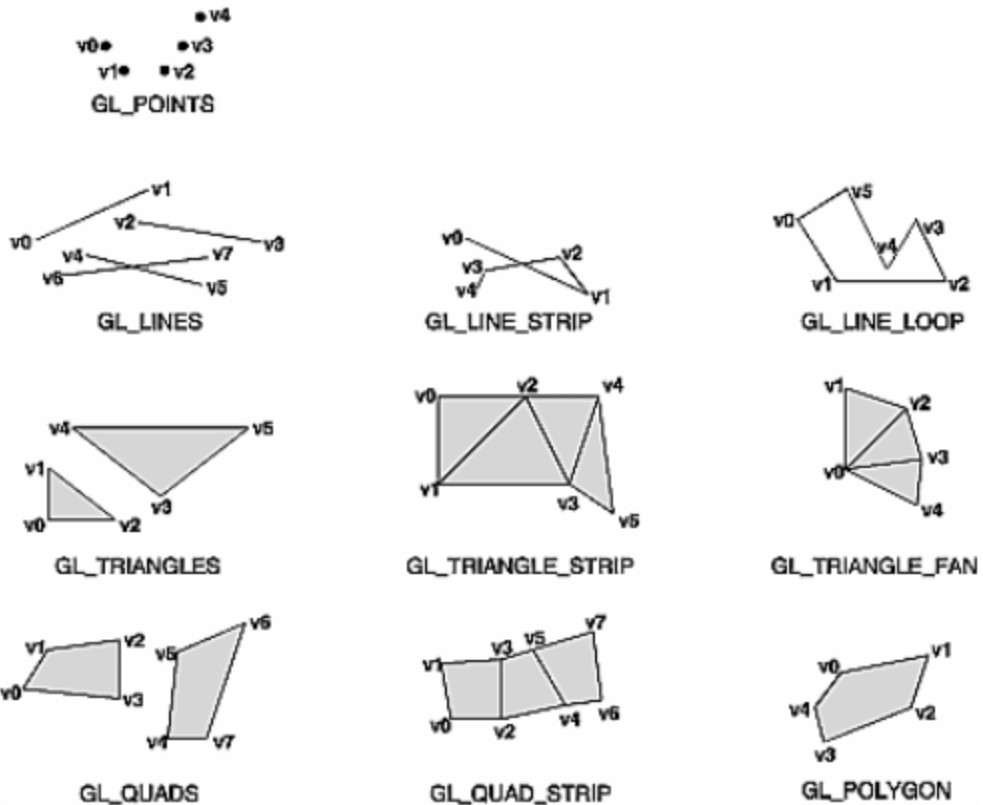
Khai báo một điểm, dùng hàm glVertexXY với X là số chiều (2, 3, hoặc 4), Y là kiểu dữ liệu.

Việc xây dựng các đối tượng hình học khác đều có thể được thực hiện như sau:

```
glBegin(mode);  
/* xác định tọa độ và màu sắc của các điểm của hình */  
glEnd();
```

mode có thể là một trong những giá trị sau:

Giá trị	Ý nghĩa
GL_POINTS	individual points
GL_LINES	pairs of vertices interpreted as individual line segments
GL_LINE_STRIP	series of connected line segments
GL_LINE_LOOP	same as above, with a segment added between last and first vertices
GL_TRIANGLES	triples of vertices interpreted as triangles
GL_TRIANGLE_STRIP	linked strip of triangles
GL_TRIANGLE_FAN	linked fan of triangles
GL_QUADS	quadruples of vertices interpreted as four-sided polygons
GL_QUAD_STRIP	linked strip of quadrilaterals
GL_POLYGON	boundary of a simple, convex polygon

Màu sắc thôi chưa đủ, một số tính chất của điểm và đoạn cần quan tâm có thể được thiết lập qua các hàm:

- Kích thước của một điểm: void **glPointSize**(GLfloat *size*).
- Độ rộng của đoạn thẳng: void **glLineWidth**(GLfloat *width*).
- Kiểu vẽ.

```
glEnable(GL_LINE_STIPPLE); // enable kiểu vẽ
glLineStipple(factor, pattern); // pattern được cho trong bảng sau,
factor thường là 1
/* thực hiện các thao tác vẽ */
...
glDisable (GL_LINE_STIPPLE); // disable kiểu vẽ
```

factor, **pattern** có thể là một trong những giá trị sau:

PATTERN	FACTOR	
0x00FF	1	_____
0x00FF	2	_____
0x0C0F	1	____ _
0x0C0F	3	_____
0xAAAA	1	- - - - -
0xAAAA	2	- - - - -
0xAAAA	3	- - - - -
0xAAAA	4	- - - - -

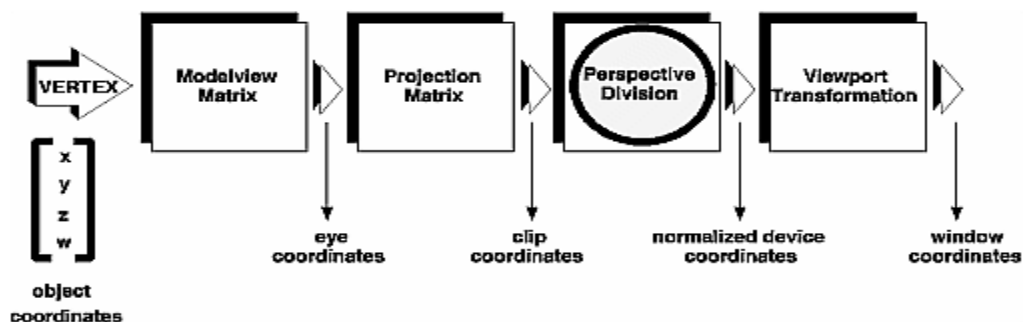
GLUT có hỗ trợ sẵn một số hàm để vẽ các đối tượng hình học phức tạp hơn:

```
void glutWireSphere(GLdouble radius, GLint slices, GLint stacks);
void glutSolidSphere(GLdouble radius, GLint slices, GLint stacks);
void glutWireCube(GLdouble size);
void glutSolidCube(GLdouble size);
void glutWireTorus(GLdouble innerRadius, GLdouble outerRadius, GLint nsides,
GLint rings);
void glutSolidTorus(GLdouble innerRadius, GLdouble outerRadius, GLint nsides,
GLint rings);
void glutWireIcosahedron(void);
void glutSolidIcosahedron(void);
void glutWireOctahedron(void);
void glutSolidOctahedron(void);
void glutWireTetrahedron(void);
void glutSolidTetrahedron(void);
void glutWireDodecahedron(GLdouble radius);
void glutSolidDodecahedron(GLdouble radius);
void glutWireCone(GLdouble radius, GLdouble height, GLint slices, GLint
stacks);
void glutSolidCone(GLdouble radius, GLdouble height, GLint slices, GLint
stacks);
void glutWireTeapot(GLdouble size);
void glutSolidTeapot(GLdouble size);
```

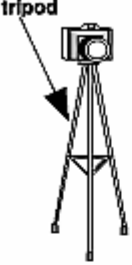
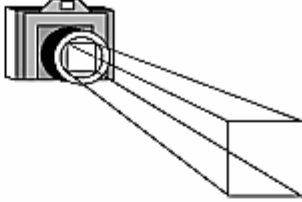
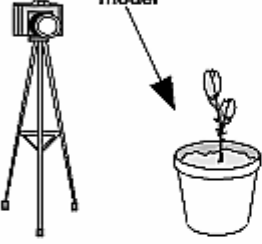
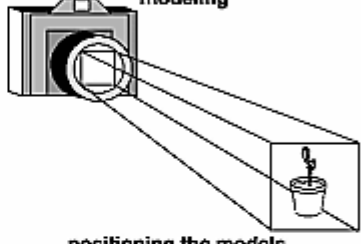

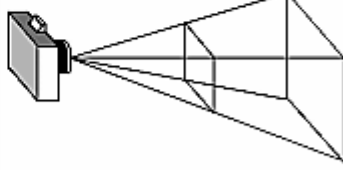
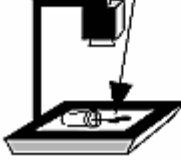

3. Viewing

3.1. Giới thiệu

Trong OpenGL, tiến trình đi từ điểm trong không gian thế giới thực đến pixel trên màn hình như sau:

Tương ứng với các thao tác trong chụp ảnh như sau:

With a Camera	With a Computer
	 viewing positioning the viewing volume in the world
	 modeling positioning the models in the world
	 projection determining shape of viewing volume
	 viewport

Thiết lập chân máy và hướng máy ảnh về góc chụp.

Sắp xếp cảnh vật để chụp được ảnh như mong muốn.

Chọn ống kính cho máy ảnh hoặc điều chỉnh zoom.

Xác định xem bạn muốn bức ảnh cuối cùng lớn bao nhiêu.
ví dụ: bạn có thể muốn nó phóng to.

Sau khi các bước này được thực hiện, hình ảnh có thể được chụp hoặc cảnh có thể được vẽ.

Trong OpenGL các điểm được biểu diễn dưới hệ tọa độ thuần nhất. Do đó, tọa độ của một điểm 3D được thể hiện bởi $(x,y,z,w)^T$, thông thường $w = 1$. Một phép biến đổi trên một điểm v tương ứng với việc nhân v với ma trận biến đổi M kích thước 4×4 : $v' = M.v$.

Trong mỗi bước ModelView và Projection (chiếu), tại mỗi thời điểm, OpenGL đều lưu trữ một ma trận biến đổi hiện hành. Để thông báo với chương trình rằng sẽ thực thi bước ModelView, chúng ta cần phải gọi hàm

`glMatrixMode(GL_MODELVIEW)`

Tương tự, để thông báo cho bước Projection, chúng ta gọi hàm

`glMatrixMode(GL_PROJECTION)`

Để thiết lập ma trận biến đổi hiện hành bằng ma trận M, chúng ta dùng hàm sau

`void glLoadMatrix{fd}(const TYPE *m);`

Chú ý: ma trận M có dạng

$$M = \begin{bmatrix} m_1 & m_5 & m_9 & m_{13} \\ m_2 & m_6 & m_{10} & m_{14} \\ m_3 & m_7 & m_{11} & m_{15} \\ m_4 & m_8 & m_{12} & m_{16} \end{bmatrix}$$

Vì một lí do nào đó chúng ta phải thay đổi ma trận hiện hành, nhưng sau đó chúng ta lại muốn khôi phục lại nó. Ví dụ như chúng ta dời tới một điểm nào đó để vẽ khối hộp, sau đó chúng ta muốn trở lại vị trí ban đầu. Để hỗ trợ các thao tác lưu trữ ma trận hiện hành, OpenGL có một stack cho mỗi loại ma trận hiện hành, với các hàm sau:

- Đẩy ma trận hiện hành vào trong stack: `void glPushMatrix(void)`
- Lấy ma trận hiện hành ở đỉnh stack: `void glPopMatrix(void)`

3.2. Thao tác trên ModelView

Trước khi thực hiện các thao tác trên ModelView, chúng ta cần gọi hàm

`glMatrixMode(GL_MODELVIEW);`

3.2.1. Các phép biến đổi affine

OpenGL hỗ trợ sẵn các hàm biến đổi affine cơ bản như sau:

- Tịnh tiến

`void glTranslate{fd}(TYPE x, TYPE y, TYPE z);`

- Quay quanh trục nối gốc tọa độ với điểm (x,y,z)

`void glRotate{fd}(TYPE angle, TYPE x, TYPE y, TYPE z);`

- Tỷ lệ (tâm tỷ lệ tại gốc tọa độ)

```
void glScale{fd}(TYPE x, TYPE y, TYPE z);
```

Với mục đích tổng quát hơn, việc nhân ma trận M có thể được thực thi bởi hàm: **void glMultMatrix{fd}(const TYPE *m);**

Chú ý:

- Mọi thao tác biến đổi trên đều có nghĩa là lấy ma trận biến đổi hiện hành nhân với ma trận biến đổi affine cần thực hiện.
- Thứ tự thực hiện sẽ **ngược** với suy nghĩ của chúng ta, ví dụ thứ tự thực hiện mà chúng ta nghĩ là: quay quanh trục z một góc α , sau đó tịnh tiến đi một đoạn (trx, try, trz) thì sẽ được thực thi trong OpenGL như sau:

```
glTranslatef(trx, try, trz)
glRotatef( $\alpha$ , 0, 0, 1)
```

3.2.2. Thiết lập view

Giống như chụp hình, thiết lập view là thiết lập vị trí cũng như góc, hướng của camera. GLUT có một hàm giúp thiết lập view một cách nhanh chóng:

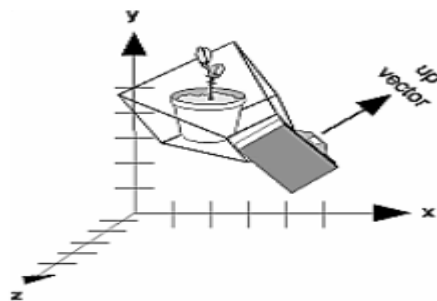
```
void gluLookAt(GLdouble eyex, GLdouble eyey, GLdouble eyez,
GLdouble centerx, GLdouble centery, GLdouble centerz, GLdouble upx,
GLdouble upy, GLdouble upz);
```

Trong đó:

- (eyex, eyey, eyez) là vị trí đặt của view.
- (centerx, centery, centerz) là điểm nằm trên đường thẳng xuất phát từ tâm view hướng ra ngoài.
- (upx, upy, upz) là vector chỉ hướng lên trên của view.

Ví dụ:

- (eyex, eyey, eyez) = (4, 2, 1)
- (centerx, centery, centerz) = (2, 4, -3)
- (upx, upy, upz) = (2, 2, -1)

3.3. Thao tác trên Projection (Phép chiếu)

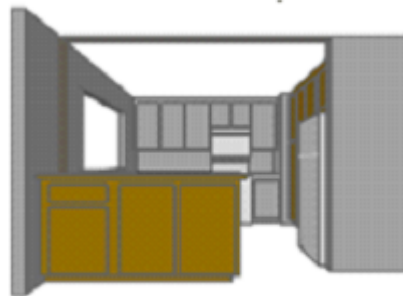
Trước khi thực hiện các thao tác chiếu, chúng ta gọi 2 hàm:

```
glMatrixMode(GL_PROJECTION);
```

```
glLoadIdentity();
```

3.3.1. Chiếu phối cảnh (Perspective Projection)

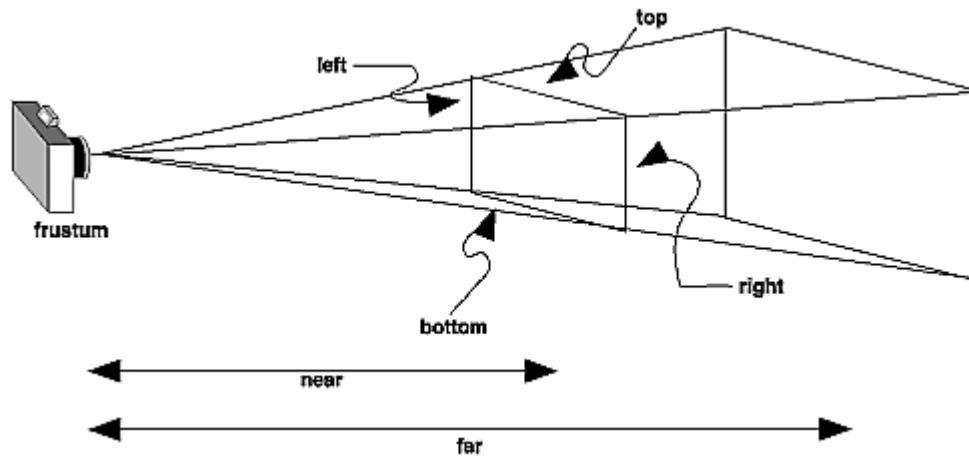
Đặc điểm của phép chiếu này là đối tượng càng lùi ra xa thì trông càng nhỏ.

Perspective projection

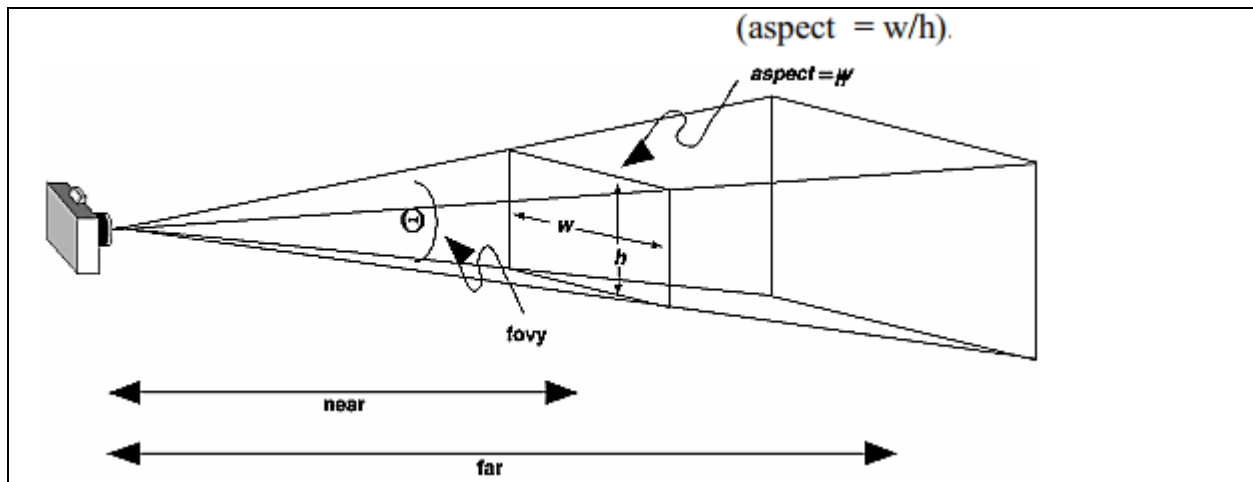
Để thiết lập phép chiếu này, OpenGL có hàm sau:

```
void glFrustum(GLdouble left, GLdouble right, GLdouble bottom, GLdouble top,  
GLdouble near, GLdouble far);
```


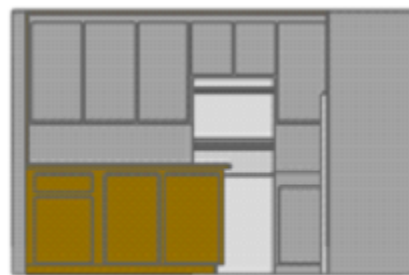
Ngoài ra, để dễ dàng hơn, chúng ta có thể sử dụng hàm:

```
void gluPerspective(GLdouble fovy, GLdouble aspect, GLdouble near,  
GLdouble far);
```


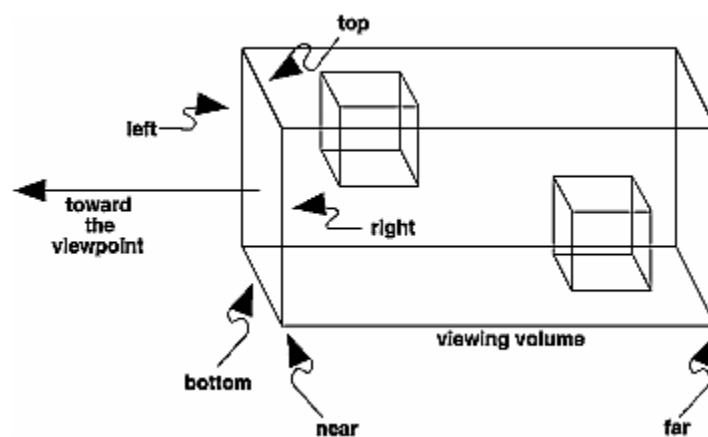
3.3.2. Chiếu trực giao (Orthogonal Projection)

Trong phép chiếu này, khoảng cách của vật tới camera không ảnh hưởng tới độ lớn của vật đó khi hiển thị.

Parallel projection

`void glOrtho(GLdouble left, GLdouble right, GLdouble bottom, GLdouble top, GLdouble near, GLdouble far);`

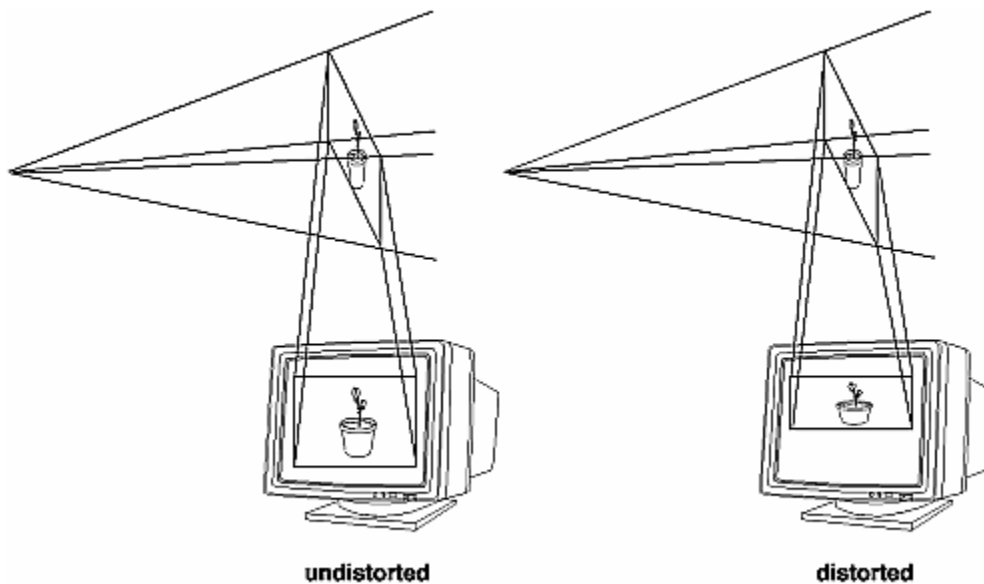
3.4. Thao tác trên Viewport

OpenGL có hàm để thiết lập viewport:

```
void glViewport(GLint x, GLint y, GLsizei width, GLsizei height);
```

Trong đó (x,y) là vị trí điểm trái-trên trong cửa sổ vẽ, width, height là chiều rộng và cao của viewport. Mặc định (x,y,width,height) = (0,0,winWidth, winHeight) (chiếm toàn bộ cửa sổ)

Hình sau minh họa việc thiết lập viewport:

Chú ý:

Lập trình trong môi trường Windows (ví dụ như dùng MFC), tọa độ trong cửa sổ thông thường được quy định như hình bên.	
Tuy nhiên, trong viewport, chúng ta cần phải quên quy ước đó đi, thay bằng hình bên.	

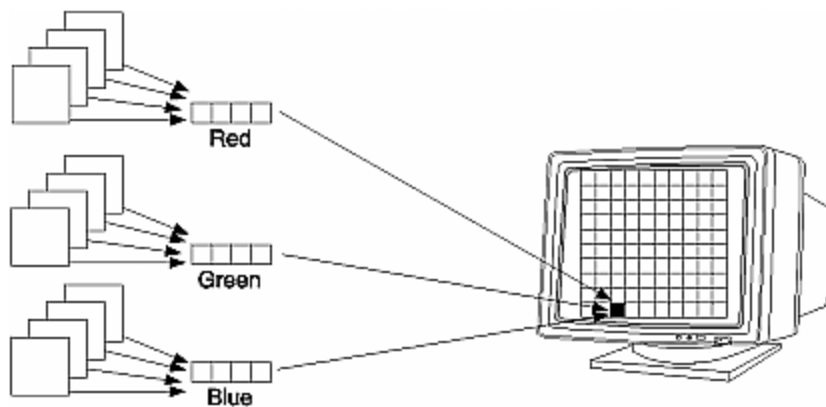
Khi bắt sự kiện mouse thì tọa độ trả về vẫn tuân theo quy tắc của Windows.

4. Chế độ màu

4.1. Chế độ màu RGBA

OpenGL hỗ trợ 2 chế độ màu: RGBA và Color-Index, chúng ta chỉ quan tâm đến RGBA.

Trong chế độ màu RGBA, RGB lần lượt thể hiện màu Red, Green, Blue. Còn thành phần A (tức alpha) không thực sự ảnh hưởng trực tiếp lên màu pixel, người ta có thể dùng thành phần A để xác định độ trong suốt hay thông số nào đó cần quan tâm.

Để thiết lập màu vẽ hiện hành trong chế độ RGBA, chúng ta có thể sử dụng các hàm sau:

```
void glColor3{b s i f d ub us ui} (TYPEr, TYPEg, TYPEb);  
void glColor4{b s i f d ub us ui} (TYPEr, TYPEg, TYPEb, TYPEa);  
void glColor3{b s i f d ub us ui}v (const TYPE*v);  
void glColor4{b s i f d ub us ui}v (const TYPE*v);
```

trong đó, nếu các tham số là số thực thì thành phần màu tương ứng sẽ nằm trong đoạn $[0,1]$, ngược lại thì sẽ được chuyển đổi như ở bảng sau:

Suffix	Data Type	Minimum Value	Min Value Maps to	Maximum Value	Max Value Maps to
b	1-byte integer	-128	-1.0	127	1.0
s	2-byte integer	-32,768	-1.0	32,767	1.0
i	4-byte integer	-2,147,483,648	-1.0	2,147,483,647	1.0
ub	unsigned 1-byte integer	0	0.0	255	1.0
us	unsigned 2-byte integer	0	0.0	65,535	1.0
ui	unsigned 4-byte integer	0	0.0	4,294,967,295	1.0

4.2. Thiết lập mô hình shading

Một đoạn thẳng có thể được tô bởi một màu đồng nhất (chế độ *flat*) hay bởi nhiều màu sắc khác nhau (chế độ *smooth*). Để thiết lập chế độ shading phù hợp, chúng ta có thể sử dụng hàm:

```
void glShadeModel (GLenum mode);
```

trong đó mode là chế độ mong muốn, nhận 1 trong 2 giá trị **GL_SMOOTH** hoặc **GL_FLAT**.

Chế độ smooth:

Ví dụ sau giúp chúng ta sẽ hiểu được chế độ smooth có tác động như thế nào?

Code

```
#include <GL/gl.h>
#include <GL/glut.h>

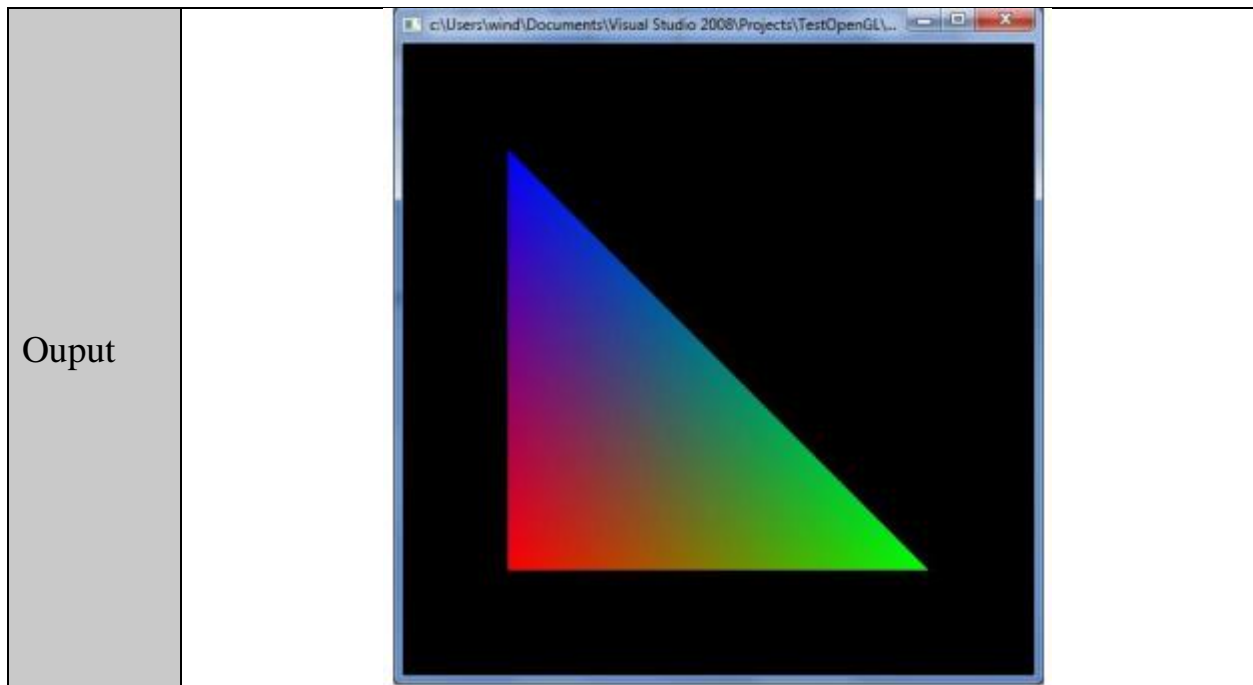
void init(void)
{
    glClearColor (0.0, 0.0, 0.0, 0.0);
    glShadeModel (GL_SMOOTH);
}

void triangle(void)
{
    glBegin (GL_TRIANGLES);
    glColor3f (1.0, 0.0, 0.0);
    glVertex2f (5.0, 5.0);
    glColor3f (0.0, 1.0, 0.0);
    glVertex2f (25.0, 5.0);
    glColor3f (0.0, 0.0, 1.0);
    glVertex2f (5.0, 25.0);
    glEnd();
}

void display(void)
{
    glClear (GL_COLOR_BUFFER_BIT);
    triangle ();
    glFlush ();
}

void reshape (int w, int h)
{
    glViewport (0, 0, (GLsizei) w, (GLsizei) h);
    glMatrixMode (GL_PROJECTION);
    glLoadIdentity ();
    if (w <= h)
        gluOrtho2D (0.0, 30.0, 0.0, 30.0*(GLfloat) h/(GLfloat) w);
    else
        gluOrtho2D (0.0, 30.0*(GLfloat) w/(GLfloat) h, 0.0, 30.0);
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
}

int main(int argc, char** argv)
{
    glutInit(&argc, argv);
    glutInitDisplayMode (GLUT_SINGLE | GLUT_RGB);
    glutInitWindowSize (500, 500);
    glutInitWindowPosition (100, 100);
    glutCreateWindow (argv[0]);
    init ();
    glutDisplayFunc(display);
    glutReshapeFunc(reshape);
    glutMainLoop();
    return 0;
}
```


Chế độ flat:

Chế độ flat tô hình đang xét một màu đồng nhất. Khi đó, OpenGL sẽ lấy màu của một đỉnh làm màu tô cho toàn bộ hình.

- Đối với đoạn thẳng, điểm đó là điểm cuối của đoạn.
- Đối với đa giác, điểm đó được chọn theo quy tắc trong bảng sau:

Loại đa giác	Đỉnh được chọn để lấy màu cho đa giác thứ i
single polygon	1
triangle strip	$i+2$
triangle fan	$i+2$
independent triangle	$3i$
quad strip	$2i+2$
independent quad	$4i$

Tuy nhiên, cách tốt nhất để tránh làm lẫn là thiết lập màu tô đúng 1 lần.

5. Chiếu sáng

5.1. Các loại nguồn sáng

OpenGL có bốn loại nguồn sáng:

- Ánh sáng môi trường: đến từ mọi hướng cùng lúc; Ví dụ ánh sáng trong một phòng được chiếu sáng đầy đủ là ánh sáng môi trường.
- Ánh sáng khuếch tán: ánh sáng đến từ một hướng, chiếu vào bề mặt đối tượng, làm cho bề mặt này trở nên sáng chói hơn, sau đó ánh sáng bị khuếch tán đi mọi hướng.
- Ánh sáng phản chiếu: ánh sáng tạo đốm phản chiếu, thường là màu trắng, trên các bề mặt có tính phản chiếu cao.
- Nguồn phát là nguồn ánh sáng phát ra từ đối tượng như bóng đèn chẳng hạn.

5.2. Tạo nguồn sáng

OpenGL Cho phép có **8 nguồn sáng** khác nhau trong một chương trình. mỗi nguồn sáng có nhiều thuộc tính để kiểm soát các ánh sáng tác động đến một cảnh. Các ánh sáng này bao gồm **ánh sáng môi trường**, **ánh sáng khuếch tán**, **ánh sáng phản chiếu** và **ánh sáng vị trí**.

```
void glLight{if}(GLenum light, GLenum pname, TYPEparam);  
void glLight{if}v(GLenum light, GLenum pname, TYPE *param);
```

trong đó:

- light chỉ nhận các giá trị: *GL_LIGHT0*, *GL_LIGHT1*, ... hoặc *GL_LIGHT7* (do có tối đa 8 nguồn sáng).
- pname: đặc tính của ánh sáng

Parameter Name	Giá trị mặc định	Ý nghĩa
GL_AMBIENT	(0.0, 0.0, 0.0, 1.0)	Xác định ánh sáng môi trường
GL_CONSTANT_ATTENUATION	1.0	Xác định lượng giảm ánh sáng theo một hệ số
GL_DIFFUSE	(1.0, 1.0, 1.0, 1.0)	Xác định ánh sáng khuếch tán
GL_LINEAR_ATTENUATION	0.0	Xác định lượng giảm ánh sáng trên cơ sở khoảng cách từ nguồn sáng đến đối tượng

GL_POSITION	(0.0, 0.0, 1.0, 0.0)	Xác định vị trí nguồn sáng
GL_QUADRATIC_ATTENUATION	0.0	Xác định lượng giảm ánh sáng theo bình phương khoảng cách từ nguồn sáng đến đồ tượng
GL_SPECULAR	(1.0, 1.0, 1.0, 1.0)	Xác định ánh sáng khoảng chiếu
GL_SPOT_CUTOFF	180.0	Xác định góc trải của đèn chiếu
GL_SPOT_DIRECTION	(0.0, 0.0, -1.0)	Xác định hướng đèn chiếu
GL_SPOT_EXPONENT	0.0	Xác định cường độ đèn chiếu ,có tính đến góc của ánh sáng

- param: chỉ ra các giá trị mà đặc tính *pname* được đặt; đó là một con trỏ đến một nhóm các giá trị nếu phiên bản vector được sử dụng, hoặc bản thân giá trị nếu phiên bản nonvector được sử dụng. Phiên bản nonvector có thể được sử dụng để chỉ thiết lập các đặc tính ánh sáng có giá trị đơn.

Ví dụ:

```

GLfloat light_ambient[] = { 0.0, 0.0, 0.0, 1.0 };
GLfloat light_diffuse[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
GLfloat light_specular[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 1.0 };
GLfloat light_position[] = { 1.0, 1.0, 1.0, 0.0 };

glLightfv(GL_LIGHT0, GL_AMBIENT, light_ambient);
glLightfv(GL_LIGHT0, GL_DIFFUSE, light_diffuse);
glLightfv(GL_LIGHT0, GL_SPECULAR, light_specular);
glLightfv(GL_LIGHT0, GL_POSITION, light_position);

```

Khi đã có định nghĩa nguồn sáng, ta phải kích hoạt chúng, tương tự như việc bật công tắc đèn, bằng hàm **glEnable()**:

```
glEnable(GL_LIGHTING);
```

```
glEnable(GL_LIGHT0);
```

Lời gọi đầu kích hoạt chiếu sáng. Lời gọi thứ hai bật nguồn sáng 0.

5.3. Tính chất vật liệu

Màu của đối tượng trong cảnh phụ thuộc vào màu của ánh sáng mà nó phản xạ. Ví dụ, nếu đối tượng phản xạ ánh sáng xanh lục, thì nó sẽ có màu xanh lục trong ánh sáng trắng; Do các thành phần màu đỏ và xanh dương của ánh sáng bị hấp thụ chỉ còn lại thành phần xanh lục đến được mắt người.

Thông thường, cả ánh sáng môi trường và ánh sáng khuếch tán phản xạ từ đối tượng theo cùng một cách. Tức là nếu đối tượng phản xạ ánh sáng xanh lục, thì nó phản xạ màu xanh lục đối với ánh sáng môi trường lẫn ánh sáng khuếch tán. Trong khi ánh sáng phản chiếu hầu như luôn luôn cùng màu với ánh sáng chiếu vào đối tượng. Ví dụ, xét một khối vuông được thể hiện trong ánh sáng vàng (màu vàng là tổ hợp đồng lượng của màu đỏ và xanh dương). Nếu muốn khối vuông có màu đỏ, vật liệu của nó phải phản xạ màu đỏ của ánh sáng môi trường và ánh sáng khuếch tán. Để làm khối vuông trở nên sáng hơn, thì phải thiết lập cho nó tính phản xạ màu vàng đối với ánh sáng phản chiếu.

OpenGL cho phép định nghĩa các tính chất của đối tượng, để xác định loại ánh sáng mà đối tượng phản xạ, và như vậy gián tiếp xác định màu cuối cùng của đối tượng.

Thiết lập các đặt tính vật liệu:

```
void glMaterial{if}(GLenum face, GLenum pname, TYPEparam);
```

```
void glMaterial{if}v(GLenum face, GLenum pname, TYPE *param);
```

trong đó:

- face chỉ nhận các giá trị: *GL_FRONT*, *GL_BACK*, hoặc *GL_FRONT_AND_BACK* (cho biết mặt đối tượng được áp dụng).
- pname: thuộc tính vật liệu

Parameter Name	Giá trị mặc định	Ý nghĩa
GL_AMBIENT	(0.2, 0.2, 0.2, 1.0)	Ánh sáng môi trường bị ánh xạ.
GL_AMBIENT_AND_DIFFUSE		Ánh sáng môi trường và khuếch tán bị ánh xạ.
GL_COLOR_INDEXES	(0,1,1)	Xác định các chỉ số màu cho ánh sáng.

GL_DIFFUSE	(0.8, 0.8, 0.8, 1.0)	Ánh sáng khuếch tán bị phản xạ.
GL_EMISSION	(0.0, 0.0, 0.0, 1.0)	Xác định nguồn sáng phát.
GL_SHININESS	0.0	Xác định độ bóng vật liệu.
GL_SPECULAR	(0.0, 0.0, 0.0, 1.0)	Ánh sáng phản chiếu bị phản xạ.

- param: chỉ ra các giá trị mà đặc tính *pname* được đặt; đó là một con trỏ tới một nhóm giá trị (nếu phiên bản vector được sử dụng) hoặc giá trị thực (nếu phiên bản nonvector là đã sử dụng).

Ví dụ:

```
GLfloat materialAmbient[] = {0.0f, 0.7f, 0.0f, 1.0f};
```

```
GLfloat materialSpecular[] = {1.0f, 1.0f, 1.0f, 1.0f};
```

```
GLMaterialfv (GL_FRONT, GL_AMBIENT_AND_DIFFUSE, materialAmbient);
```

```
GLMaterialfv (GL_FRONT, GL_SPECULAR, materialSpecular);
```

Mỗi mảng trên chứa các giá trị RGBA cho một kiểu phản xạ ánh sáng riêng biệt, đó là các giá trị RGBA tương ứng với màu sắc ánh sáng dội ra từ vật liệu đối tượng.

6. Pha trộn, giảm hiệu ứng răng cưa, sương mù

6.1. Pha trộn

Pha trộn (blending) là phương pháp kết hợp màu của các pixel nguồn và đích theo các cách khác nhau để tạo những hiệu quả đặc biệt. Pha trộn thường được sử dụng để tạo các đối tượng trong mờ. Khi một đối tượng được pha trộn chồng lên đối tượng khác thì có thể nhìn xuyên qua đối tượng được bao phủ do màu của đối tượng nguồn kết hợp với màu của pixel được bao phủ tạo ra màu mới.

Cách sử dụng pha trộn:

- Kích hoạt

```
glEnable(GL_BLEND); // GL_BLEND báo OpenGL cho phép pha trộn.
```

```
glDisable(GL_BLEND); // tắt pha trộn
```

- Lựa chọn chế độ pha trộn

```
void glBlendFunc(GLenum sfactor, GLenum dfactor);
```

trong đó, sfactor và dfactor lần lượt xác định các hàm pha trộn nguồn và đích, nhận các giá trị như bảng bên dưới:

	Hằng số	Hệ số kết quả
sfactor	GL_DST_ALPHA	(AD , AD , AD , AD)
	GL_DST_COLOR	(RD , GD , BD ,AD)
	GL_ONE	(1,1,1,1)
	GL_ONE_MINUS_DST_ALPHA	(1,1,1,1) - (AD , AD , AD , AD)
	GL_ONE_MINUS_DST_COLOR	(1,1,1,1) - (RD , GD , BD ,AD)
	GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA	(1,1,1,1) - (AS,AS,AS,AS)
	GL_SRC_ALPHA	(AS,AS,AS,AS)
	GL_ONE_MINUS_SRC_COLOR	(F,F,F,1) với $F = \min(AS, (1-A0))$
	GL_ZERO	(0,0,0,0)
dfactor	GL_DST_ALPHA	(AD , AD , AD , AD)
	GL_ONE	(1,1,1,1)
	GL_ONE_MINUS_DST_ALPHA	(1,1,1,1) - (AD , AD , AD , AD)
	GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA	(1,1,1,1) - (AS,AS,AS,AS)
	GL_ONE_MINUS_SRC_COLOR	(1,1,1,1) - (RS , GS , BS , AS)
	GL_SRC_ALPHA	(AS,AS,AS,AS)
	GL_SRC_COLOR	(RS , GS , BS , AS)
	GL_ZERO	(0,0,0,0)

Ý nghĩa các bảng này như sau: Để quyết định màu sắc cho một pixel được pha trộn, OpenGL phải nhân các thành phần R,G,B,A của màu nguồn và đích với một hệ số. Hệ số này được quyết định bởi các hàm pha trộn nguồn và đích . Mọi tính toán được thể hiện trong các bảng trên dẫn đến bốn giá trị mà OpenGL dùng để nhân với các thành phần màu R, G, B, A.

Ví dụ:

`glBlendFunc (GL_SRC_ALPHA , GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA );`

GL_SRC_ALPHA có nghĩa là OpenGL nhân các thành phần màu nguồn với giá trị alpha của màu nguồn.

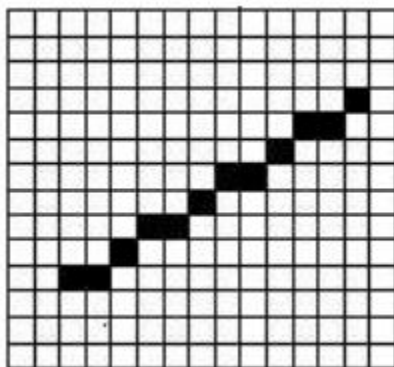
Với GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA thì trước hết giá trị alpha của màu nguồn phải được trừ đi 1, sau đó nhân kết quả phép trừ với các giá trị RGBA đích.

Giả sử pixel nguồn (là pixel mà OpenGL sắp sửa vẽ) có các giá trị RGBA (0.7 ,0.5 ,0.8 ,0.6) và pixel đích (là pixel mà OpenGL sẽ vẽ pixel nguồn lên) có các giá trị RGBA (0.6, 0.3, 0.6, 1.0). Trước tiên OpenGL cung cấp hàm GL_SRC_ALPHA cho các giá trị RGBA nguồn, tức là nhân 0.6 cho 0.7, 0.5 , 0.8, và 0.6.

Kết quả nhận được các giá trị pixel nguồn là (0.42, 0.3, 0.48 , 0.36). Sau đó OpenGL cung cấp hàm GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA cho pixel đích, tức là lấy 1 trừ đi giá trị alpha nguồn, được 0.4 rồi nhân kết quả này cho 0.6, 0.3, 0.6 và 1.0 Kết quả nhận được các giá trị pixel đích là (0.24, 0.12, 0.24, 0.4)

Như vậy với chọn lựa GL_SRC_ALPHA là hàm pha trộn nguồn và GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA là hàm pha trộn đích, giá trị alpha nguồn sẽ quyết định phần trăm mỗi màu được OpenGL kết hợp để tạo nên màu cuối cùng. Với giá trị alpha 0.6, 60% màu đến từ nguồn và 40% màu đến từ đích Giá trị alpha càng lớn thì kết quả càng trở nên mờ đục. Do đó có thể coi giá trị alpha như độ mờ đục muốn vẽ.

6.2. Giảm hiệu ứng răng cưa

- Trên màn hình một đường thẳng là tập hợp của các pixel được chiếu sáng trong hệ thống kê ô vuông.
- Do đó chỉ có đường nằm ngang hay thẳng đứng là được vẽ một cách suông sẽ còn các đường nghiêng sẽ có hiện tượng răng cưa (alias).
- Độ phân giải càng cao thì hiện tượng răng cưa càng giảm nhưng không thể không có.

Giải pháp kỹ thuật để giảm hiệu ứng răng cưa (antialiasing) là **sử dụng các sắc thái màu khác nhau để che dấu cạnh răng cưa của đường thẳng trên màn hình.** Thực tế antialiasing chỉ là một kiểu hiệu quả pha trộn OpenGL.

Cách sử dụng khử răng cưa

- Kích hoạt Antialiasing

`glEnable (GL_LINE_SMOOTH );`

GL_LINE_SMOOTH báo cho OpenGL thực hiện antialiasing cho đường thẳng.

Đối với điểm hay đa giác, antialiasing được kích hoạt bởi các hằng GL_POINT_SMOOTH hay GL_POLYGON_

- Kích hoạt pha trộn cho Antialiasing

Do antialiasing là một hiệu quả pha trộn nên cần phải kích hoạt pha trộn và chọn hàm pha trộn :

```
glEnable (GL_BLEND);  
  
glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);
```

Với các hàm pha trộn khác nhau sẽ nhận được các kết quả antialiasing khác nhau. Nhưng thông dụng nhất là sử dụng hàm nguồn GL_SRC_ALPHA và hàm đích GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA. Cần nhớ rằng với chọn lựa như vậy, thành phần alpha của đối tượng sẽ ảnh hưởng tới kết quả antialiasing.

Ngoài ra các màu trong bảng màu logic sẽ quyết định độ chính xác của antialiasing.

- Hàm glHintt()

```
void glHint(GLenum target, GLenum hint);
```

trong đó, target giúp xác định thao tác đề nghị, có thể nhận các giá trị là

GL_FOG_HINT , GL_LINE_SMOOTH,
GL_PERSPECTIVE_CORRECTION_HINT,
GL_POINT_SMOOTH_HINT hay GL_POLYGON_SMOOTH_HINT

hint là lời gợi ý , có thể là:

GL_DONT_CARE (cho phép OpenGL thực hiện tùy ý)
GL_FASTEST (OpenGL thực hiện phương thức nhanh nhất) hay
GL_NICEST (OpenGL thực hiện phương thức chính xác nhất).

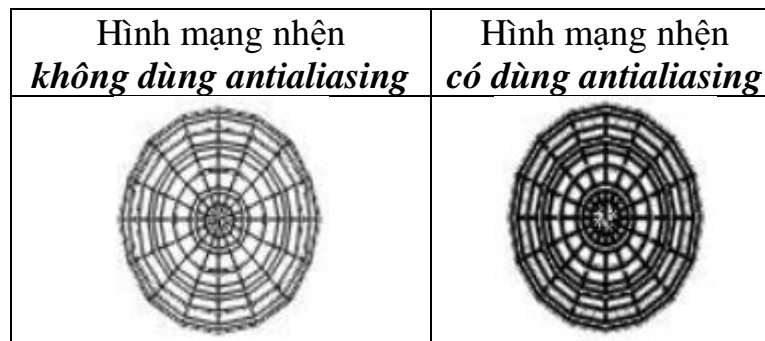
Vẽ đường thẳng không răng cưa:

```
glClearColor (1.0f , 1.0f , 1.0f , 0.0f );  
glClear (GL_COLOR_BUFFER_BIT);  
glShadeModel (GL_FLAT);  
glEnable (GL_LINE_SMOOTH);  
glEnable (GL_BLEND);  
glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);  
glHint (GL_LINE_SMOOTH_HINT, GL_DONT_CARE);  
glLineWidth (2.0);  
glColor4f (0.0f , 0.0f , 0.0f , 1.0f );
```

```
glAuxWireSphere (1.0);  
glDisable (GL_LINE_SMOOTH);  
glDisable (GL_BLEND);
```

Trong trường hợp các hàm pha trộn nguồn, đích là GL_SRC_ALPHA và GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA , chọn lựa màu trên cho giá trị alpha bằng 1.0 , đường được vẽ đậm nhất. Với alpha bằng 0.0 sẽ không có đường nào được vẽ cả.

Kết quả ảnh:

6.3. Sương mù

Không khí cũng như mọi vật chất khác không hoàn toàn trong suốt nên ánh sáng đi qua nó sẽ bị hấp thụ một phần hay toàn bộ. Nói một cách khác, đối tượng càng ở xa thì thể hiện của nó càng mờ nhạt. OpenGL có thể xem sương mù như một loại kính lọc có hiệu quả càng lớn trên đối tượng càng xa. Bằng cách chọn lựa các hàm sương mù, màu sắc, mật độ v.v... ta có thể quyết định mức độ hiệu quả.

Cách sử dụng sương mù

- Kích hoạt

`glEnable (GL_FOG);` //Hằng GL_FOG báo cho OpenGL kích hoạt hiệu ứng sương mù

- Chọn hàm sương mù

`glFogi (GL_FOG_MODE , GL_LINE);`

Đối số đầu tiên của hàm xác định thông số sương mù muốn thiết lập, có thể là

GL_FOG_DENSITY, GL_FOG_END, GL_FOG_INDEX ,
GL_FOG_MODE hay GL_FOG_START.

Đối số thứ hai là giá trị thiết lập cho thông số đã xác định bởi đối số thứ nhất.

Với GL_FOG_MODE, các giá trị có thể dùng ở đối số thứ hai là GL_EXP, GL_EXP2, GL_LINEAR (glFog() có bốn phiên bản). GL_EXP và GL_EXP2 sử dụng các hàm số mũ để xác định màu của pixel sương mù. Tác dụng của GL_EXP2 lớn hơn tác dụng của GL_EXP. Do OpenGL quản lý hầu hết các chi tiết, các hàm GL_EXP và GL_EXP2 dễ sử dụng trong chương trình. Nhưng GL_LINEAR hàm cung cấp hiệu ứng sương mù trên cơ sở kích thước vùng sương mù cho phép người dùng kiểm soát nhiều hơn. Với GL_LINEAR có thể báo cho OpenGL chính xác nơi bắt đầu và kết thúc sương mù trong cảnh bằng lời gọi glFogf() :

```
glFogf (GL_FOG_START , 0.0f);
```

```
glFogf (GL_FOG_END, 10.0f );
```

Hằng GL_FOG_START báo cho OpenGL thiết lập điểm bắt đầu sương mù. Đối số thứ hai là khoảng cách kể từ điểm nhìn mà hiệu ứng fog bắt đầu. Hằng GL_FOG_END báo cho OpenGL thiết lập điểm kết thúc sương mù, với đối số thứ hai cũng là khoảng cách kể từ điểm nhìn. Chỉ có thể thiết lập điểm bắt đầu và kết thúc sương mù khi dùng GL_LINEAR.

Việc thiết lập là không hiệu lực khi dùng GL_EXP và GL_EXP2 . Tuy nhiên khi dùng GL_EXP và GL_EXP2 ta có thể thiết lập mật độ sương mù bằng lời gọi glFog() với GL_FOG_DENSITY làm đối số thứ nhất và giá trị mật độ làm đối số thứ hai. Khoảng cách giữa điểm bắt đầu và kết thúc sương mù càng lớn thì hiệu quả sương mù càng kém. **Ví dụ** với điểm bắt đầu là 0.0 nếu điểm kết thúc là 5.0 thì các đối tượng trong vùng này sẽ chịu tác dụng sương mù nhiều, nhưng nếu điểm kết thúc là 20.0 thì hiệu quả sương mù bị giảm rõ rệt do tác dụng bị trải ra trên khoảng cách lớn hơn.

- Thiết lập màu sương mù

Với việc thiết lập màu sương mù có thể đạt được hiệu quả lớn hơn màu sắc sử dụng trong cảnh. Trong đa số trường hợp thường dùng sương mù màu trắng với độ sáng vừa phải:

```
GLfloat fogColor[]={0.6f , 0.6f , 0.6f , 1.0f};
```

```
glFogfv (GL_FOG_COLOR , fogColor);
```

Hai đối số của hàm là thông số sương mù muốn thiết lập và địa chỉ mảng chứa giá trị thiết lập cho thông số. Có thể có được các kết quả thú vị bằng cách sử dụng các màu khác màu trắng. Sương mù màu đen cho phép tạo cảnh ban đêm hay trời tối.

- Thiết lập màu sương mù

Trong Antialiasing (giảm răng cưa), ta đã làm quen với `glHint()`. Hàm này cũng có thể sử dụng trong hiệu ứng sương mù với `GL_FOG_HINT` làm đối số thứ nhất:

```
glHint (GL_FOG_HINT , GL_DONT_CARE);
```

Cũng như phần Antialiasing `GL_DONT_CARE` cho phép OpenGL sử dụng tùy ý các phương pháp sương mù.

7. Display Lists

7.1. Giới thiệu

Display Lists là một nhóm lệnh OpenGL được lưu lại sau khi thực thi. Được sử dụng khi ta có ý định vẽ lại hoặc thay đổi trạng thái nhiều lần một đối tượng, thì việc sử dụng Display List để làm tăng khả năng thực thi chương trình (trong mô hình client – server : display list sẽ làm giảm sự hao phí thời gian truyền dữ liệu).

Tính chất:

- Nếu một display list tạo ra thì không thể nào sửa đổi. Display list cũng làm việc tốt với các lệnh của thư viện gl. Có nhiều cách để thực hiện display list.
- Sự thực thi của display list không chậm hơn thực thi các lệnh được chứa bên trong nó một cách độc lập.

Các trường hợp có thể sử dụng:

- Các tác vụ trên ma trận.
- Raster các bitmaps và các ảnh.
- Đặc tính nguồn sáng, chất liệu và mô hình chiếu sáng.
- Textures.
- Polygon stipple pattern.

Nhược điểm:

- Tính không biến đổi của display list.

- Tồn vùng nhớ nếu cần lưu trữ dữ liệu được phân chia từ display list.
- Nếu danh sách là nhỏ thì không hiệu quả.

7.2. Thao tác với Display List

Đặt tên vào Display List:

- Để bắt đầu và kết thúc một display list, ta sử dụng 2 hàm:

`glNewList (Gluint list, GLenum mode) ;`

`glEndList (void);`

trong đó: `list` là tên của một display list, mỗi display list được đặt tên bằng một giá trị integer.

`mode`: GL_COMPILE and GL_COMPILE_AND_EXECUTE.

Chỉ có một display list tại một thời điểm, nên tránh sự trùng tên ta dùng hàm `glGenList (Glsizei range)`.

- Khi không sử dụng display list ta dùng hàm:

`glDeleteList (Gluint list, Glsizei range) ;` // Để xóa display list đã định nghĩa.

Hàm `glIsList (Gluint list);` // Dùng để kiểm tra display list có định nghĩa chưa.

Những lệnh không được chứa trong Display List:

```
glColorPointer();
glFlush();
glNormalPointer();
glDeleteList();
glGenList();
glPixelStore();
glDisableClienState();
glGet*();
glReadPixel();
glEdgeflagPointer ();
.....
```

Để thực thi Display List: Display list được thực thi bằng `glCallList (Gluinlist)`, có thể gọi `glCallList (Gluinlist)` ở bất cứ nơi nào trong chương trình miễn là OpenGL context truy cập display list tích cực.

Cấp bậc trong Display List:

- Đó là display list mà nó được định nghĩa trong một display list khác. Để tránh sự đệ quy vô hạn chế số phần tử trong display list.
- OpenGL cho phép tạo một display list mà nó gọi tới một cái khác nhưng cái này chưa được nghĩa, kết quả là không có gì xảy ra.

Quản Lý Biến Trạng Thái Trong Display List:

- Các biến trạng thái của OpenGL sau khi ra khỏi display list vẫn còn ảnh hưởng đến các lệnh tiếp theo trong chương trình.
- Không thể dùng `glGet*()` trong display list, do đó để lưu trữ và phục hồi biến trạng thái phải dùng `glPushAttrib()` và `glPopAttrib()`.

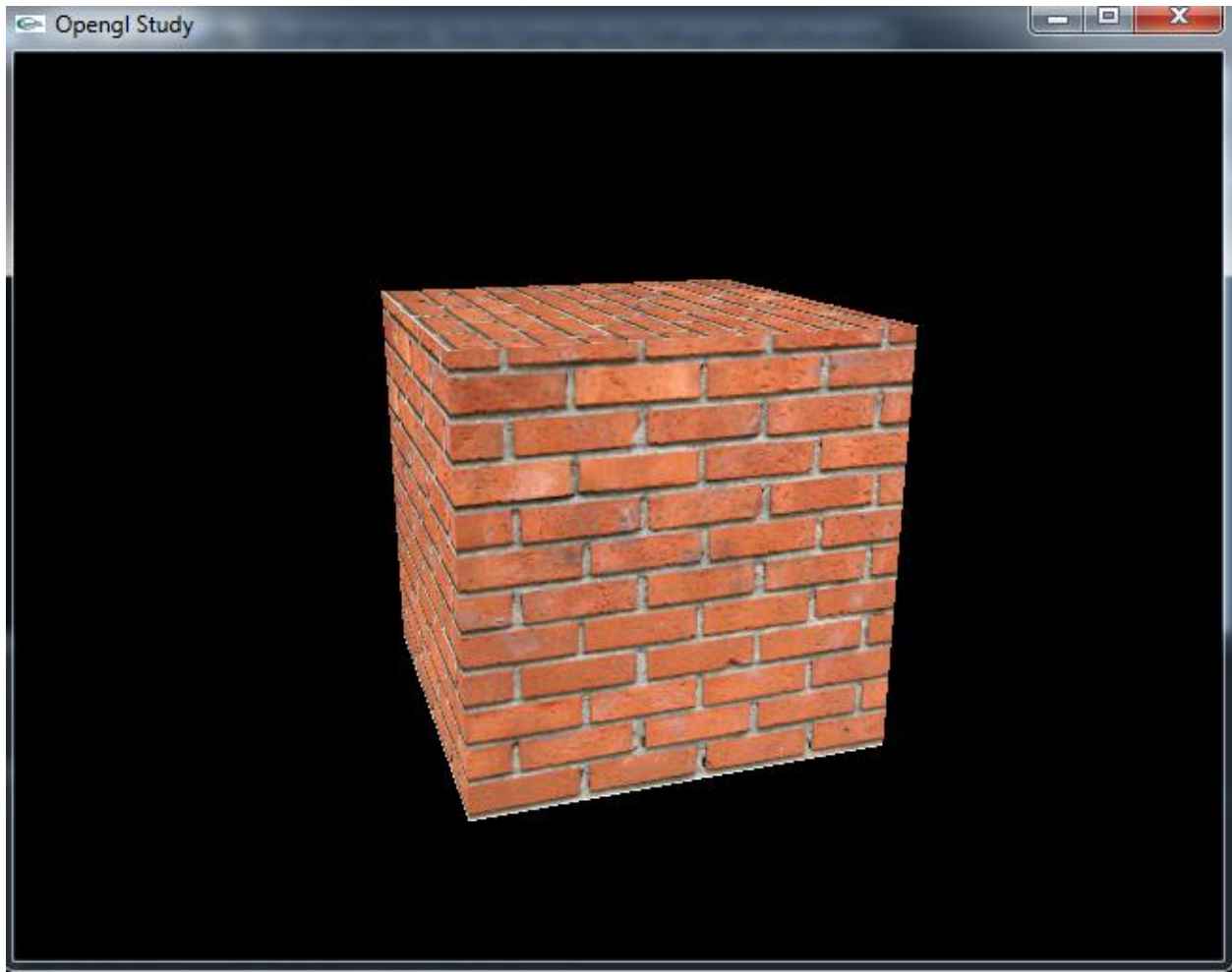
Ví dụ:

```
glNewList (listIndex, GL_COMPILE) ;  
glPushMatrix () ;  
glPushAttrib ( GL_CURRENT_BIT ) ;  
glColor3f( 1.0, 0.0, 0.0) ;  
glBegin ( POLYGON ) ;  
glVertex2f ( 0.0, 0.0);  
glVertex2f ( 1.0, 0.0);  
glVertex2f ( 1.0, 1.0);  
glEnd () ;  
glTranslatef (1.5, 0.0, 0.0 ) ;  
glPopAttrib () ;  
glPopMatrix () ;  
glEndList ();
```

8. Dán Texture

8.1. Texture là gì?

Hiểu đơn giản là chúng phủ vật liệu lên một đối tượng đồ họa 3d mà chúng ta tạo ra. Vật liệu ở đây chính là một tấm ảnh dạng bitmap và chúng được gọi là texture. Ví dụ tôi tạo ra một hình lập phương. Và tôi muốn phủ vật liệu cho nó là dạng gạch. Thì kết quả tạo ra sẽ như sau.

Như vậy tính thực tế được thể hiện rất rõ ở đây. Và texture giúp bạn mô phỏng thế giới thực gần như chân thực nhất.

Ví dụ khi bạn render một bức tường. Bạn có thể dùng texture để phủ vật liệu cho bức tường để nó giống thực tế hơn so khi mô phỏng.

8.2. Cách phủ texture

- Cài đặt thư viện glaux.

- Copy file bitmap vào cùng folder với source projection.
- Khai báo 3 biến global như sau:

```

1
2
3 GLuint g_box;           // sử dụng để tạo display list cho đối tượng.
4 GLuint texture;         // quản lý texture
5 char texture_name[100]={"brics.bmp"}; // lưu trữ tên file texture
6
7

```

- Viết một hàm load bitmap sử dụng thư viện glaux.lib như sau:

```

1
2
3 AUX_RGBImageRec *LoadBMP(char *Filename)
4 {
5     FILE *File = NULL;
6
7     if (!Filename)
8         return NULL;
9     fopen_s(&File, Filename, "r");
10    if (File)
11    {
12        fclose(File);
13        return auxDIBImageLoadA((LPCSTR)Filename);
14    }
15    return NULL;
16 }
17
18

```

- Viết một hàm load texture:

```

1
2
3 bool LoadGLTextures()
4 {
5     int ret = false;
6     AUX_RGBImageRec *texture_image = NULL;
7
8     if (texture_image = LoadBMP(texture_name))
9     {
10        glGenTextures(1, &texture); // Bắt đầu quá trình gen texture.
11        glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture);
12        glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR);
13        glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR);
14
15        //map dữ liệu bit map vào texture.
16        glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, texture_image->sizeX,
17                    texture_image->sizeY, 0, GL_RGB,
18                    GL_UNSIGNED_BYTE, texture_image->data);
19    }
20    else
21    {
22        ret = false;
23        if (texture_image)
24        {
25            if (texture_image->data)
26                free(texture_image->data);
27            free(texture_image);
28        }
29    }
30    return ret;
31 }
32
33

```

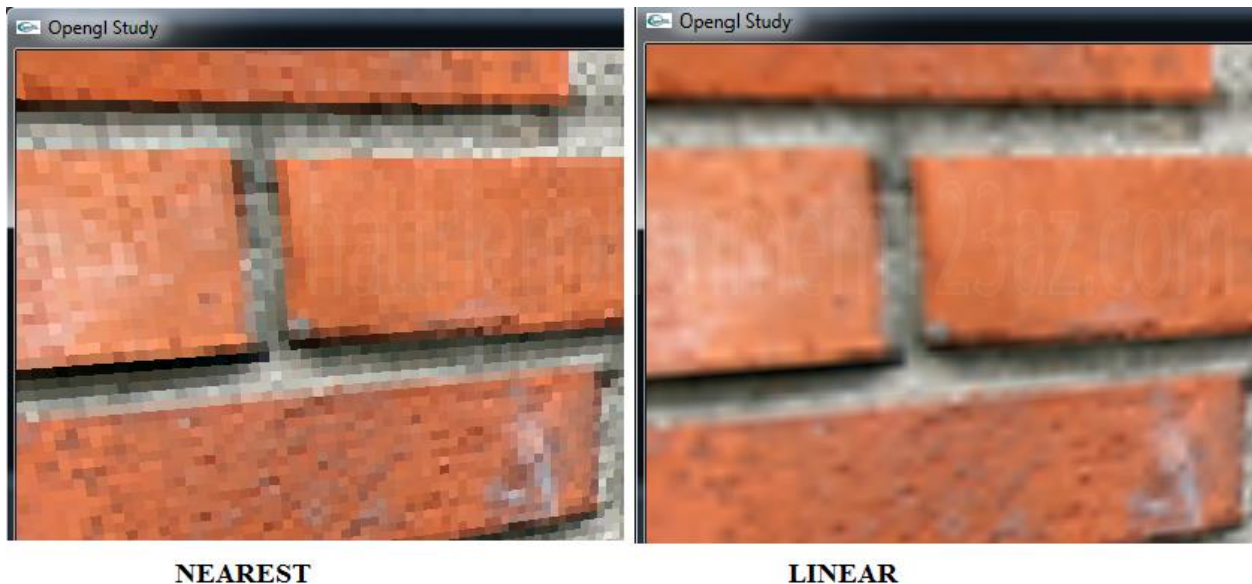
- Chế độ filter min mag trong câu lệnh `glTexParameter` ở trên có hai loại như sau:

Sự khác nhau giữa hai kiểu này như sau:

Khi view càng gần, thì NEAREST thể hiện là sự kết hợp bởi các hình vuông nhỏ, nó giống như điểm ảnh sắp xếp với nhau trên một bức ảnh.

Còn LINEAR thì như một sự hòa trộn lại với nhau.

Hãy xem hình vẽ dưới đây.

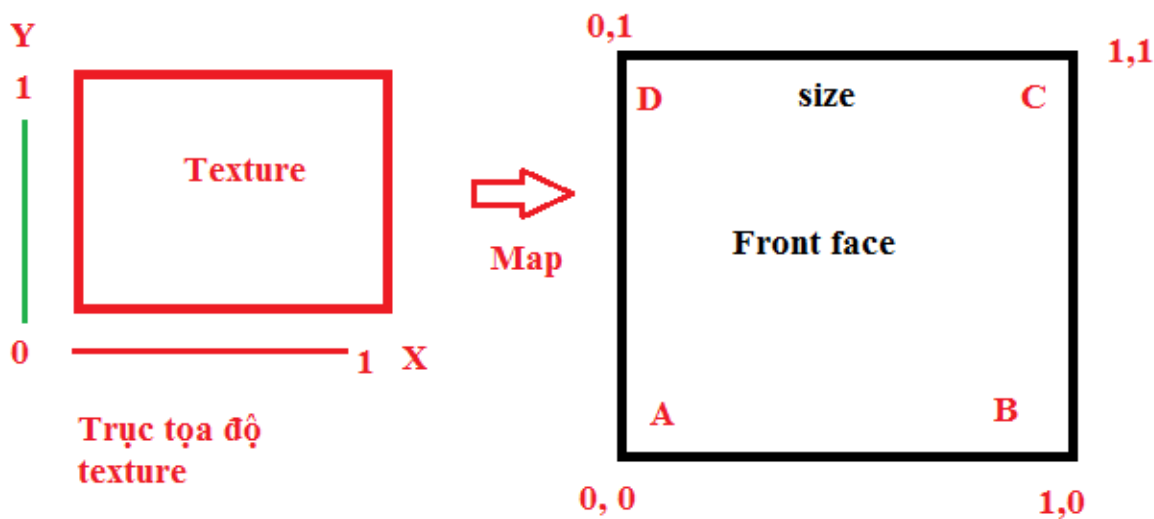
- Chúng ta enable chế độ load texture trong hàm Init của project OpenGL. Sau đó gọi hàm `LoadTexture` đã xây dựng ở trên

```

1
2
3 void Init()
4 {
5     glClearColor(0.0, 0.0, 0.0, 0.0);
6     glEnable(GL_TEXTURE_2D);
7     glEnable(GL_DEPTH_TEST);
8
9     LoadGLTextures();
10    // Tạo một cube và load texture cho cube này (đang sử dụng cơ chế display list để render đối tượng)
11    g_box = MakeCube(1.0);
12 }
13
14

```

- Trong hàm MakeCube ở. Sử dụng hàm glTexCoord2f để map texture vào từng face của cube. Với cơ chế như sau:

Chúng ta sẽ thấy một texture vuông thì sẽ có tọa độ như ở trên. Góc ở mép dưới sẽ là gốc O. trục Y hướng lên và trục X hướng ngang. Và toàn bộ size của texture được coi là mức đơn vị. Từ đó nó sẽ map tương ứng sang các face của đối tượng.

```

1
2
3 GLuint MakeCube(const float& size)
4 {
5     GLuint boxDisplay;
6     boxDisplay=glGenLists(1);
7     glNewList(boxDisplay, GL_COMPILE);
8
9     glBegin(GL_QUADS);
10    // Front Face
11    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, -size, size);
12    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f( size, -size, size);
13    glTexCoord2f(1.0f, 1.0f); glVertex3f( size, size, size);
14    glTexCoord2f(0.0f, 1.0f); glVertex3f(-size, size, size);
15    // Back Face
16    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, -size, -size);
17    glVertex3f(-size, size, -size);
18    glVertex3f( size, size, -size);
19    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f( size, -size, -size);
20    // Top Face
21    glTexCoord2f(0.0f, 1.0f); glVertex3f(-size, size, -size);
22    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, size, size);
23    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f( size, size, size);
24    glTexCoord2f(1.0f, 1.0f); glVertex3f( size, size, -size);
25    // Bottom Face
26    glTexCoord2f(1.0f, 1.0f); glVertex3f(-size, -size, -size);
27    glTexCoord2f(0.0f, 1.0f); glVertex3f( size, -size, -size);
28    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f( size, -size, size);
29    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, -size, size);
30    // Right face
31    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f( size, -size, -size);
32    glTexCoord2f(1.0f, 1.0f); glVertex3f( size, size, -size);
33    glTexCoord2f(0.0f, 1.0f); glVertex3f( size, size, size);
34    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f( size, -size, size);
35    // Left Face
36    glTexCoord2f(0.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, -size, -size);
37    glTexCoord2f(1.0f, 0.0f); glVertex3f(-size, -size, size);
38    glTexCoord2f(1.0f, 1.0f); glVertex3f(-size, size, size);
39    glTexCoord2f(0.0f, 1.0f); glVertex3f(-size, size, -size);
40    glEnd();
41
42    glEndList();
43    return boxDisplay;
44 }
45
46

```

Và đây là hàm MakeCube:

- Trong hàm RenderScene:

```

1
2
3 void RenderScene()
4 {
5     glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT| GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
6     glLoadIdentity();
7
8     gluLookAt(15.0, 5.0, 5.0, 0.0, 0.0, 0.0, 0.0, 1.0, 0.0);
9     glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture);
10    glCallList(g_box);
11    glFlush();
12 }
13
14

```

Như vậy là chúng ta đã mapping texture vào một đối tượng 3D cơ bản.

9. Framebuffer

- Là một phần của VRAM. Chứa bitmap data dùng để hiển thị lên màn hình.

- Framebuffer có thể được access thông qua các method sau:
  - Được map địa chỉ vào address space của CPU và CPU write trực tiếp vào đó.
  - CPU send command cho GPU (vd: thông qua OpenGL APIs), GPU write vào Framebuffer.
- Display (screen) sẽ phải quét Framebuffer để hiển thị (tần số quét 60Hz, 70Hz...).

10. Quadrics

Trong GLU có các hàm hỗ trợ cho việc biểu diễn một số dạng 3D cơ bản như các khối cầu, cylinder, các đĩa... được gọi chung là Quadric.

Để sử dụng đối tượng Quadric, thực hiện theo các bước sau:

- Tạo một đối tượng quadric:

GLUquadricObj* gluNewQuadric(void): tạo một đối tượng quadric và trả về một pointer.

- Chỉ định những thuộc tính cho đối tượng quadric bằng:

*void gluQuadricOrientation (GLUquadricObj *qobj, GLenum orientation),
void gluQuadricDrawStyle (GLUquadricObj *qobj, GLenum drawStyle),
void gluQuadricNormals (GLUquadricObj *qobj, GLenum normals)*

- Quản lý sự xuất hiện lỗi trong quá trình biểu diễn.

void gluQuadricCallback (GLUquadricObj *qobj, GLenum which, void (*fn)()).

- Gọi những routines biểu diễn những đối tượng mong muốn.

void GluSphere(GLUquadricObj *qobj, Gldouble radius, Glint slices, Glint stacks); // Vẽ hình cầu bán kính radius tâm tại gốc.

void gluCylinder(GLUquadricObj *qobj, Gldouble basicRadius, Gldouble topRadius, Gldouble height, Glint slices, Glint stacks); // Vẽ hình trụ có trục là trục z một mặt tiếp xúc với mặt z=0 và có chiều cao là height

void gluDisk(GLUquadricObj *qobj, Gldouble innerRadius, Gldouble outerRadius, Glint slices, Glint stacks); // Vẽ hình đĩa có bán kính đường tròn trong innerRadius và bán kính đường tròn ngoài outerRadius.

void gluPartialDisk(GLUquadric *qobj, Gldouble innerRadius, Gldouble outerRadius, Glint slices, Glint rings, Gldouble starAngle, Gldouble sweepAngle);

- Loại bỏ vùng `void gluDeleteQuadric(GLUquadric*quad);`

11. Chọn đối tượng

13.1. Giới thiệu

Việc cho phép người dùng chọn đối tượng bằng cách click chuột trên cửa sổ là một yêu cầu thiết yếu đối với các ứng dụng tương tác. Để thực hiện được những chức năng như vậy, trong OpenGL có sẵn một chế độ là Selection.

Có 2 công đoạn lớn chúng ta cần phải làm:

- (1) Thực hiện các thao tác vẽ trong chế độ render (đây là điều mà các phần trước đã bàn tới).
- (2) Thực hiện các thao tác vẽ trong chế độ selection (giống hoàn toàn như trong công đoạn (1), kết hợp với một số thao tác đặc trưng trong chế độ selection.

Công đoạn (1) là các thao tác để biến đổi các đối tượng trong không gian về các pixel và sau đó hiển thị lên màn hình. Công đoạn 2, gần như ngược lại, chương trình xác định xem pixel mà người dùng tương tác (ví dụ như nhấn chuột trái) thuộc đối tượng nào.

Để chuyển đổi qua lại giữa các công đoạn (hay chế độ), chúng ta dùng hàm

`GLint glRenderMode(GLenum mode);`

trong đó mode là GL_RENDER hoặc GL_SELECT (mode còn có thể là GL_FEEDBACK nhưng ở đây chúng ta sẽ không xét tới).

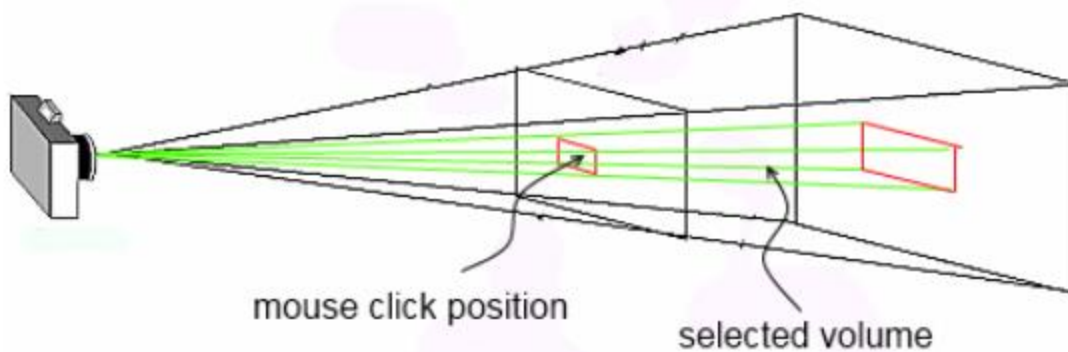
13.2. Các thao tác trên chế độ selection

Trước tiên chúng ta cần kích hoạt chế độ selection

`glRenderMode(GL_SELECT)`

13.2.1. Xác định vùng chọn

Ví dụ về chọn đối tượng bằng click chuột được cho như hình dưới đây:

Việc xác định vùng chọn tương tự như là việc xác định khối nhìn, tức là chúng ta sẽ thao tác trên phép chiếu (projection).

Thao tác tổng quát như sau:

```
glMatrixMode (GL_PROJECTION);
glPushMatrix ();
glLoadIdentity ();
gluPickMatrix (...);
gluPerspective, gluOrtho, gluOrtho2D, or gluFrustum
/* ... */
glPopMatrix();
```

Trong đó, **void gluPickMatrix(GLdouble x, GLdouble y, GLdouble width, GLdouble height, GLint viewport[4]);** là hàm xác định vùng quan tâm trong viewport (ví dụ như xung quanh vùng click chuột) với:

- x, y, width, height) là tham số xác định quan tâm trên viewport.
- viewport[4] là mảng 4 phần tử chứa 4 tham số của viewport, có thể dùng hàm glGetIntegerv(GL_VIEWPORT, GLint *viewport) để lấy ra.
-

13.2.2. Thiết lập đối tượng và danh tính cho đối tượng

Để phân biệt được các đối tượng với nhau, OpenGL cần phải đặt tên cho các đối tượng cần quan tâm. Việc đặt tên này có 3 điều đáng lưu ý:

(1) Tên là một số nguyên.

(2) Các đối tượng có thể mang cùng tên: đây là các đối tượng được gom vào cùng một nhóm được quan tâm, ví dụ như nhóm các hình cầu, nhóm các hình khối hộp,...

(3) Tên có thể mang tính phân cấp, thể hiện ở đối tượng được cấu thành từ nhiều thành phần khác nhau. Ví dụ như khi click vào một cái bánh của cái một cái xe hơi, chúng ta cần biết là cái bánh số mấy của cái xe hơi số mấy.

OpenGL có một stack giúp thao tác trên tên các đối tượng, với các hàm:

- void **glInitNames**(void) khởi tạo stack (stack lúc này rỗng)
- void **glPushName**(GLuint name) đặt tên của đối tượng cần xét vào trong stack
- void **glPopName**(void) lấy tên nằm ở đỉnh stack ra khỏi stack
- void **glLoadName**(GLuint name) thay nội dung của đỉnh stack

Việc sử dụng stack này giúp cho mục đích thứ (3) – xây dựng tên mang tính phân cấp. Mỗi lần thực thi `glPushName(name)` hoặc `glLoadName(name)` thì chương trình sẽ hiểu là các đối tượng được vẽ ở các dòng lệnh sau sẽ có tên là `name` và chúng là thành phần bộ phận của đối tượng có tên đặt ở ngay dưới đỉnh stack.

Ví dụ:

Xét đoạn mã giả sau	Stack
<pre>glInitNames(); glPushName(1); /* vẽ đối tượng thứ nhất */ ... glPushName(2); /* vẽ đối tượng thứ 2 */ ... glPushName(4); /* vẽ đối tượng thứ 3 */ ...</pre>	 <p>nghĩa là đối tượng (4) là thành phần của đối tượng (2), và đối tượng (2) là thành phần của đối tượng (1).</p>

13.2.3. Truy vấn đối tượng trong vùng chọn

Để có thể truy vấn xem đối tượng nào được chọn, OpenGL xử lý như sau:

- Trước tiên sẽ đánh dấu mọi đối tượng nào có vùng giao với vùng chọn.
- Sau đó, với mỗi đối tượng có vùng giao, tên của nó và giá trị z nhỏ nhất, z lớn nhất của vùng giao sẽ được lưu trong hit records.
- Mọi truy vấn về đối tượng được chọn sẽ được thực hiện trên hit records.

Như vậy, dựa trên hit records chúng ta biết được các thông tin sau

- (1) Số records = số lượng đối tượng cần quan tâm nằm trong vùng chọn.
- (2) Với mỗi record, chúng ta biết được các thông tin sau:

- Tên của đối tượng (bao gồm tên của tất cả các đối tượng mà nó là thành phần)
- z_min và z_max của vùng giao giữa đối tượng với vùng chọn (2 con số này nằm trong $[0,1]$ và cần phải nhân với 231-1 (0x7fffffff)).

Để khởi tạo hit records, chúng ta cần phải gọi hàm:

```
void glSelectBuffer(GLsizei size, GLuint *buffer)
```

trong đó buffer chính là mảng chứa hit records.

Chú ý: thủ tục này phải được gọi trước khi chuyển sang chế độ GL_SELECT.

II. Xây dựng ứng dụng

1. Giới thiệu

Hiện nay, sự phát triển của công nghệ hầu như có mặt ở khắp các lĩnh vực trong cuộc sống con người. Và việc áp dụng công nghệ vào giáo dục có thể mang lại nhiều thú vị và giúp ghi nhớ dễ dàng hơn cho học sinh.

Với những kiến thức đã được học trong môn Đồ Họa Máy Tính, cùng với việc tìm hiểu cách sử dụng OpenGL cho đối tượng 3D, nhóm đã quyết định tiến hành xây dựng ứng dụng “**Mô phỏng Hệ Mặt Trời 3D**” nhằm mục đích cho cung cấp các kiến thức cơ bản về vũ trụ (các hành tinh, quỹ đạo quay, lực hấp dẫn,...) giúp học sinh có cách tiếp cận tốt hơn về các kiến thức đã được học, đồng thời tăng cường quá trình tương tác giữa giáo viên và học sinh.

2. Phát biểu bài toán

Mục đích của ứng dụng:

- Vận dụng các kiến thức đã tìm hiểu về OpenGL cho đối tượng 3D để xây dựng nên một ứng dụng cơ bản nhưng hữu ích.
- Tạo ra một mô hình 3D về Hệ Mặt Trời, với các kiến thức phổ thông đã được học để mô phỏng chính xác, chi tiết.

Lợi ích của ứng dụng

- Là một mô hình demo về Hệ Mặt Trời có thể dùng để giảng dạy trong trường học.
- Có thể được dùng làm một tài liệu tham khảo về mô phỏng vũ trụ.
- Cung cấp cho mọi người có cái nhìn trừu tượng về Hệ Mặt Trời.

Giới hạn bài toán:

- Ứng dụng có khả năng hiển thị tương đối về: đường kính, khoảng cách, quỹ đạo quay, và tốc độ quay của các hành tinh xung quanh Mặt Trời.
- Ứng dụng phải thể hiện đúng quỹ đạo quay của Trái Đất (tự quanh mình nghiêng một góc $24,3^\circ$) và phải có Mặt Trăng quay xung quanh.
- Ứng dụng phải dán texture cho các hành tinh để có cái nhìn trực quan sinh động về Hệ Mặt Trời, đồng thời cung cấp một số thông tin thú vị về các hành tinh để thu hút người dùng.
- Ứng dụng có khả năng tương tác người dùng (thông qua bàn phím).
- Ứng dụng được thiết kế dựa vào API OpenGL, ngôn ngữ C++.

3. Giải quyết bài toán

Vật liệu tạo nên Hệ Mặt Trời:

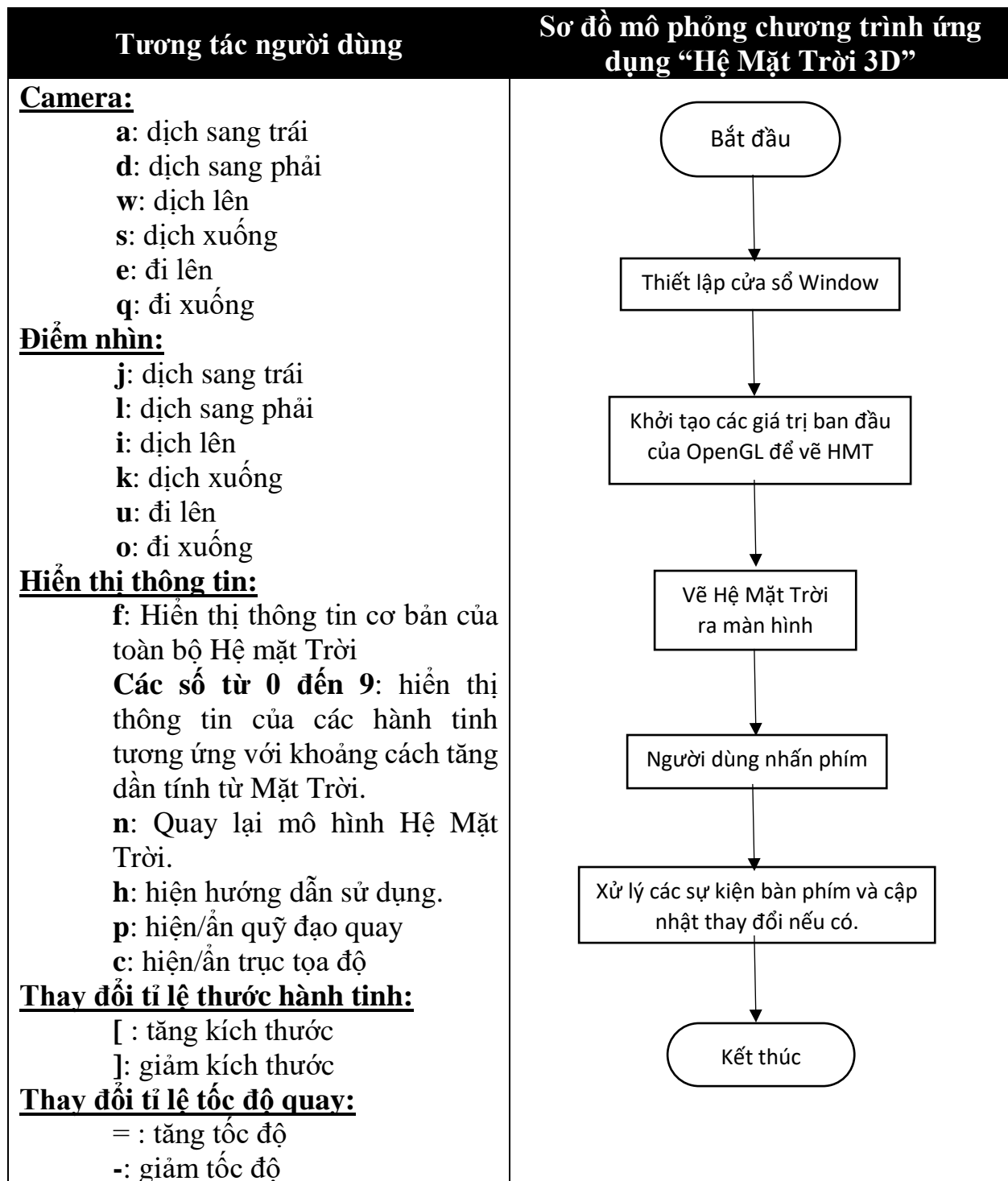
- Thành phần của Hệ Mặt Trời: hiển thị thông tin Mặt Trời, thứ tự của các hành tinh được sắp xếp tăng dần theo khoảng cách đến Mặt Trời và quỹ đạo quay của chúng (bao gồm quỹ đạo quay quanh Mặt Trời và quỹ đạo tự quay 360° quanh mình).
- Kích thước hành tinh: Hiển thị kích thước tương đối giữa các hành tinh so với kích thước thực tế.
- Khoảng cách từ hành tinh đến Mặt Trời: Hiển thị khoảng cách tương đối giữa các hành tinh so với tốc độ thực tế.
- Tốc độ quay của hành tinh: tốc độ tương đối so với thực tế.
- Quỹ đạo quay của hành tinh: Hiển thị mọi quỹ đạo trong Hệ Mặt Trời.
- Chế độ chiếu sáng: Mặt Trời sẽ là nguồn sáng duy nhất trong hệ.

Kiến thức về OpenGL được sử dụng:

- Vẽ đối tượng hình học 3D (Sphere, Circle).
- Các phép biến đổi Affine (Translate, Rotate).
- Phép chiếu Perspective.
- Dán Texture cho đối tượng 3D.
- Xử lý sự kiện bàn phím.

Công đoạn để tạo Hệ Mặt Trời:

- B1:** Khai báo các thuộc tính cần thiết cho các hành tinh về: khoảng cách tới Mặt Trời (tính bằng km), bán kính (tính bằng km), và tốc độ quay (tính bằng ngày ở Trái Đất).
- B2:** Khai báo các giá trị scale để làm giảm các kích thước trong Hệ Mặt Trời nhưng vẫn đảm bảo tính tương đối của các hành tinh trong Hệ Mặt Trời.
- B3:** Tạo Mặt Trời là một quả cầu rắn với kích thước tương đối (nhưng đảm bảo to nhất trong Hệ Mặt Trời), và được đặt ở trung tâm gốc tọa độ (0,0,0): để cho Mặt Trời trở thành trung tâm mà các hành tinh khác sẽ quay quanh.
- B4:** Tạo các hành tinh khác: Mercury, Venus, Earth, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptune là một quả cầu rắn đặc với kích thước tương đối, và được đặt trong hệ tọa độ theo tỉ lệ khoảng cách thực tế của chúng.
- B5:** Xác định tốc độ quay cho mỗi hành tinh, bao gồm: tốc độ mà nó quay quanh bản thân và quay quanh Mặt Trời.
- B6:** Vẽ thêm Moon ứng Earth và xem Earth là trung tâm để quay quanh. Lưu ý về quỹ đạo tự quay quanh mình của Trái Đất.
- B7:** Tạo quỹ đạo quay của các hành tinh và Moon, sao cho đảm bảo rằng chúng vẫn luôn quay quanh quỹ đạo của mình.
- B8:** Tạo thêm chức năng bàn phím để điều chỉnh chuyển động của camera giúp tương tác người dùng.
- B9:** Load texture cho các hành tinh để tạo sự chân thật cho ứng dụng.
- B10:** Điều chỉnh ánh sáng để tạo hiệu ứng 3D.
- B11:** Cập nhật trạng thái của toàn bộ Hệ Mặt Trời sau những khoảng thời gian khác nhau.
- B12:** Xử lý các sự kiện bàn phím từ người dùng.

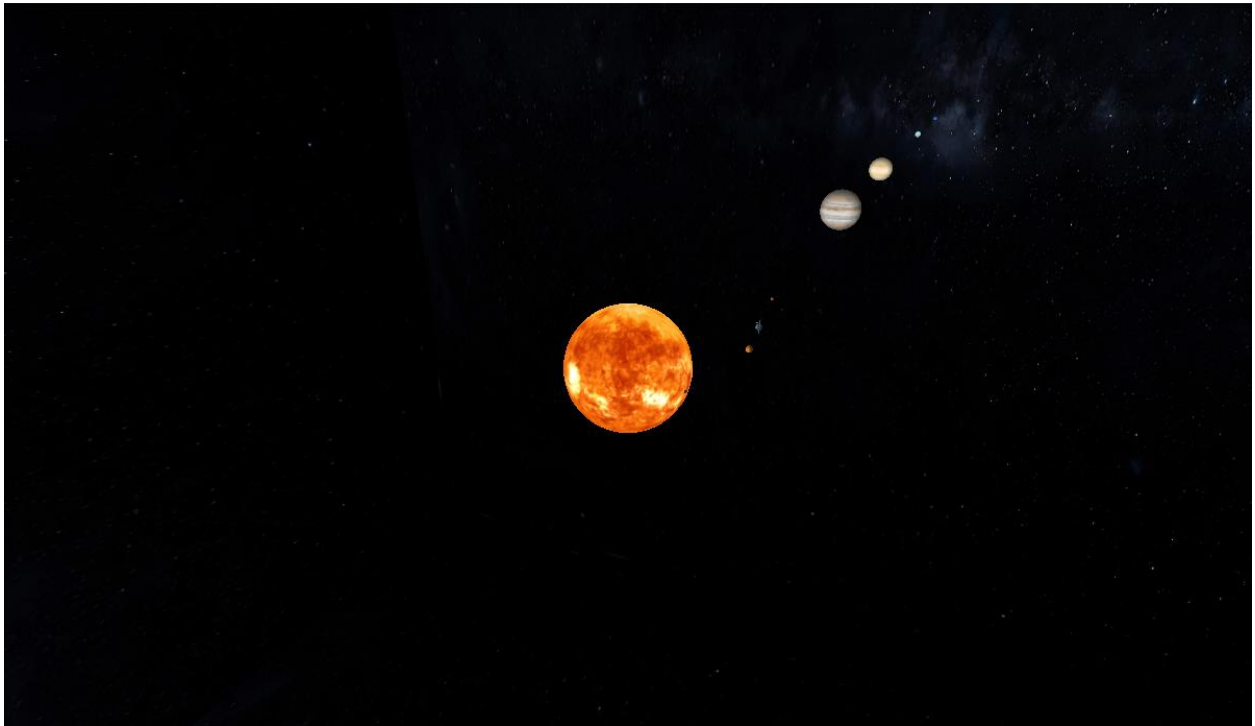

4. Thực nghiệm

Lưu ý quan trọng: Source code sử dụng thư viện glut, nếu mở source code lên bị lỗi thì cách fix là add 2 file (glut32.h và glut32.lib) cho source code.

4.1. Giao diện

Khởi động ứng dụng:

Figure 1. Solar System

Xem thông tin Solar System:

Bấm h: hiển thị bảng hướng dẫn sử dụng/ngược lại.

Bấm p: hiển thị quỹ đạo các hành tinh trong Solar System/ngược lại.

Bấm c: hiển thị trục tọa độ của ứng dụng/ngược lại.

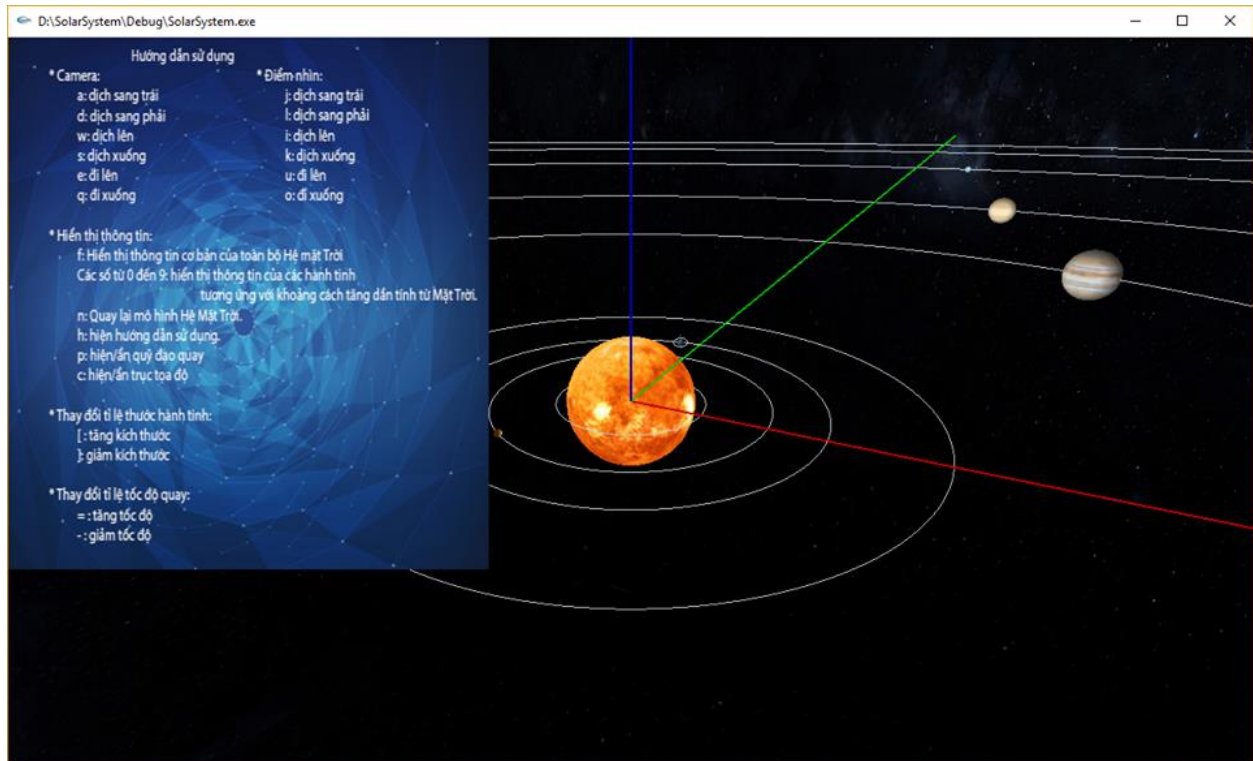

Figure 2. Thông tin Solar System

Xem thông tin Planet:

Bấm các số tương ứng từ 1 đến 9: để xem thông tin các hành tinh.

Bấm n: để quay lại Solar System.

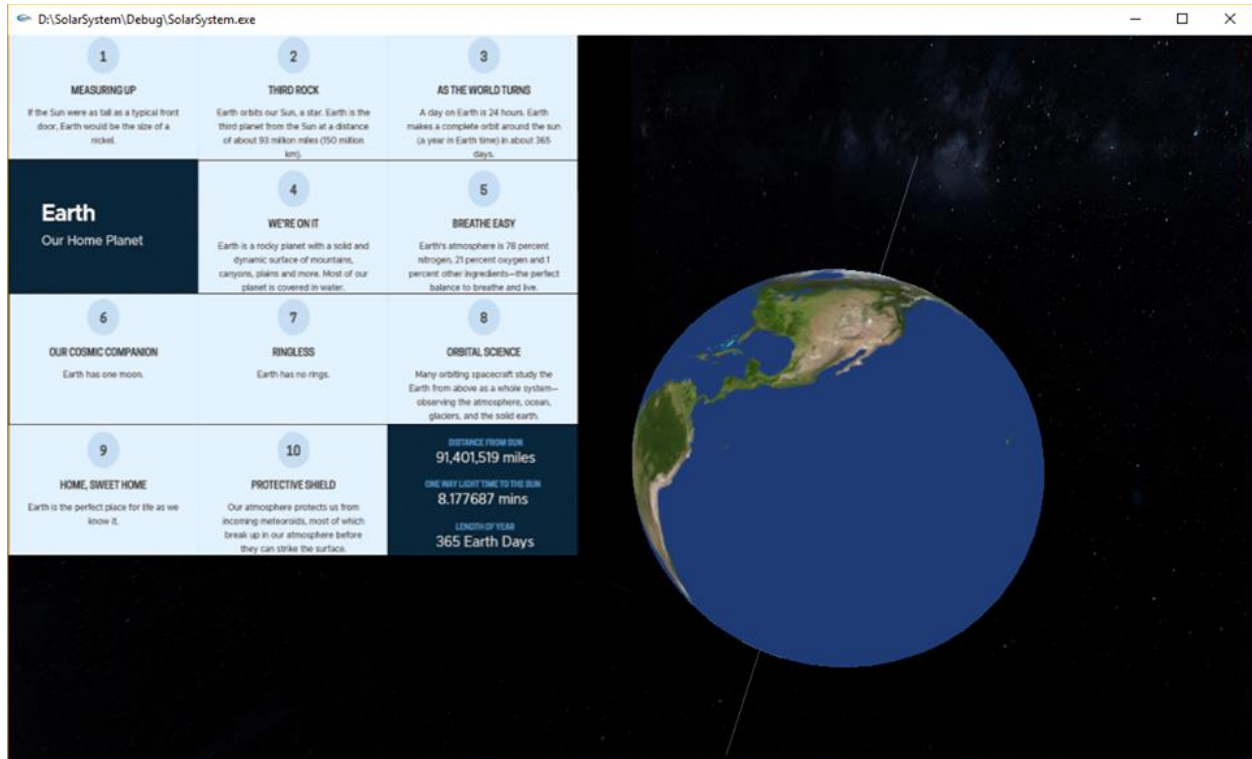

Figure 3. Thông tin Trái Đất

4.2. Cài đặt chi tiết

Kích thước của hành tinh: [3]

Planets	Bán kính	
	Thực tế (km)	OpenGL
Sun	695500	0.5
Merury	2440	0.0122
Venus	6052	0.03026
Earth	6371	0.031855
Mars	3389	0.0169745
Jupiter	69911	0.349555

Saturn	58232	0.29116
Uranus	25362	0.12681
Neptune	24622	0.12311
Pluto	1137	0.005685

Bán kính thực tế của các hành tinh đến Mặt Trời nhóm đã lấy dữ liệu từ trang web chính thức của [nasa](https://nasa.gov). Với kích thước tương ứng đó, nhóm đã tạo ra một bảng bán kính mới để dùng trong OpenGL cho ứng dụng của mình, bằng cách lấy bán kính thực tế chia cho 2000000 để làm giảm bán kính mô phỏng, vì vậy tỉ lệ là 2000000:1. Nhìn vào dữ liệu của bảng trên ta thấy rằng bán kính trong OpenGL của các hành tinh (không phải Mặt Trời) chỉ đạt lớn nhất là 0.349555(Jupiter), nên nhóm có thể mô phỏng Mặt Trời với bán kính 0.5 vẫn đảm bảo rằng Mặt Trời là to nhất trong hệ.

Khoảng cách từ hành tinh đến Mặt Trời:[3]

Planets	Khoảng cách đến Sun	
	Thực tế (km)	OpenGL
Sun	0	0
Merury	57910000	0.591
Venus	108200000	1.820
Earth	149600000	1.496
Mars	227939100	2.27939
Jupiter	778500000	7.785
Saturn	1433000000	14.33
Uranus	2877000000	28.77
Neptune	4503000000	45.03
Pluto	5906380000	59.0638

Khoảng cách thực tế từ các hành tinh đến Mặt Trời nhóm đã lấy dữ liệu từ trang web chính thức của [nasa](https://nasa.gov). Với kích thước tương ứng đó, nhóm đã tạo ra một bảng kích thước mới để dùng trong OpenGL cho ứng dụng của mình, bằng cách lấy khoảng cách thực tế chia cho 10^8 để làm giảm kích thước mô phỏng. Vì vậy tỉ lệ là 10^8 :1.

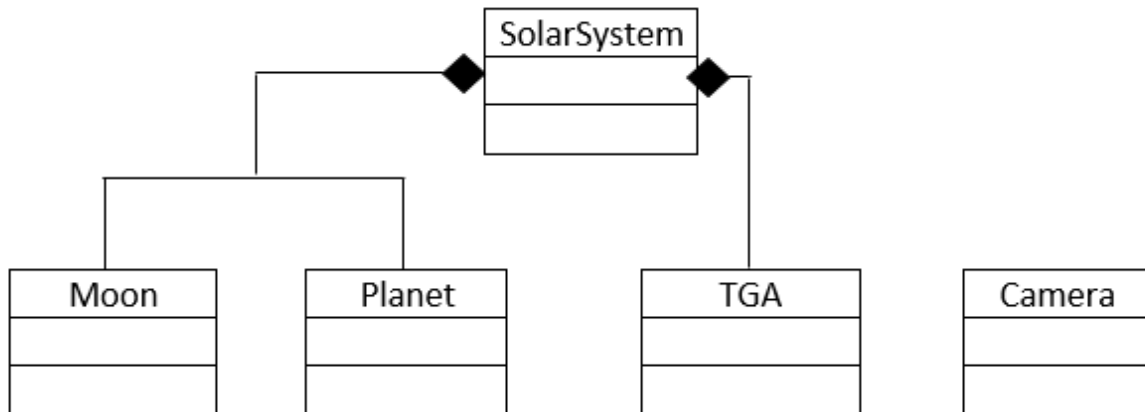
Tốc độ quay của hành tinh:[3]

Planets	Tốc độ quay	
	Tốc độ quay quanh Mặt Trời (ngày Trái Đất)	Tốc độ tự quay 360° (Ngày Trái Đất)

Sun	1	695500
Merury	88	58.6
Venus	224.65	243
Earth	365	1
Mars	686	1.03
Jupiter	4332	0.4139
Saturn	10759	0.44375
Uranus	30685	0.718056
Neptune	60188	0.6713
Pluto	90616	6.39

Tốc độ quay thực tế từ các hành tinh nhóm đã lấy dữ liệu từ trang web chính thức của [nasa](https://www.nasa.gov). Mỗi hành tinh sẽ đi hết quỹ đạo của mình (đường tròn tâm O, bán kính là khoảng cách từ hành tinh đó đến Mặt Trời) với tốc độ quay tương ứng của mình, đồng thời tự quay 360° quanh bản thân.

Sơ đồ lớp ứng dụng:[5]

- Lớp **SolarSystem** là lớp chủ đạo của ứng dụng, có tác dụng lưu trữ thông tin toàn bộ Hệ Mặt Trời và cập nhật trạng thái theo thời gian.
- Các lớp **Moon** và **Planet** là các lớp riêng lẻ dùng để lưu trữ thông tin của một mặt trăng hay một hành tinh cụ thể.
- Lớp **TGA** là lớp dùng để đọc ảnh có đuôi “.tga” để dán texture cho các đối tượng trong hệ mặt trời.
- Lớp **Camera** dùng để lưu thông tin camera, và thiết lập các thông số để điều khiển camera hay điểm nhìn từ người dùng.

Lớp Moon

/*Mỗi một hành tinh có thể có các moon quay quanh nó.
Việc này tương tự như các hành tinh có thể quay quanh Mặt Trời.
Mặt trăng không phải là 1 hành tinh trong vũ trụ, nó không quay quanh Mặt Trời, mà lại quay quanh Trái Đất*/

```
class Moon {
private:
    /* Đơn vị tính: km
    - distanceFromPlanet: Khoảng cách từ moon đến Planet
    - radius: Bán kính của Moon
    */
    float distanceFromPlanet, radius;

    /* Đơn vị tính: ngày ở Trái Đất
    - orbitTime: Thời gian để Moon hoàn thành 1 chu kỳ quỹ đạo quay quanh Planet
    - rotationTime: Thời gian để Moon tự quay 360 độ quanh nó
    */
    float orbitTime, rotationTime;
```

```

// Ảnh được phủ lên bề mặt Moon
GLuint textureHandle;

// Tọa độ (x,y,z) của Moon so với Planet mà nó quay quanh
float position[3];

// Góc mà Moon tự quay quanh nó
float rotation;

public:
    // Contructer
    Moon(float distanceFromPlanet, float orbitTime, float rotationTime, float
radius, GLuint textureHandle);

    // Cập nhật lại trạng thái của Moon sau khoảng thời gian time tính từ thời điểm
ban đầu (= 0)
    void updateStatus(float time);

    // Vẽ Moon ra không gian vũ trụ
    void render();

    // Vẽ quỹ đạo quay của Moon ra không gian vũ trụ
    void renderOrbit();
};

```

Lớp Planet

```

class Planet {
private:
    /*Đơn vị tính: km
    distanceFromSun: Khoảng cách từ Planet đến Sun
    radius: Bán kính của Planet
    */
    float distanceFromSun, radius;

    /* Đơn vị tính: ngày ở Trái Đất
    - orbitTime: Thời gian để Planet hoàn thành 1 chu kỳ quỹ đạo quay quanh Mặt Trời
    - rotationTime: Thời gian để Planet tự quay 360 độ quanh nó
    */
    float orbitTime, rotationTime;

    // Ảnh được phủ lên bề mặt Planet
    GLuint textureHandle;

    // Tọa độ (x,y,z) của Planet so với Sun mà nó quay quanh
    float position[3];

    // Góc mà Planet tự quay 360 độ quanh nó
    float rotation;

    // Danh sách các Moon xung quanh Planet
    std::vector<Moon> moons;

public:
    // Constructor
    Planet(float distanceFromSun, float orbitTime, float rotationTime, float radius,
GLuint textureHandle);

```

```

    // Cập nhật lại trạng thái của Planet sau khoảng thời gian time tính từ thời
    // điểm ban đầu (= 0)
    void updateStatus(float time);

    // Vẽ Planet ra không gian vũ trụ
    void render();

    // Vẽ quỹ đạo quay quanh Sun của Planet ra không gian vũ trụ
    void renderOrbit();

    // Các getting
    void getPosition(float vec[3]);
    float getRadius();

    // Thêm 1 Moon vào danh sách moons quay quanh Planet
    void addMoon(float distanceFromPlanet, float orbitTime, float rotationTime,
float radius, GLuint textureHandle);

    // Vẽ hành tinh tự quay 360 độ quanh mình mà không quay quanh Mặt Trời
    void renderOnly();
};

```

Lớp TGA

```

// This is a class that loads TGA files into opengl textures
class TGA
{
private:
    // the handle for the texture in opengl
    GLuint textureHandle;
public:
    // Constructs and loads a TGA into opengl from the given image file path
    TGA(char* imagePath);

    // Returns the handle to the texture created from the image, for binding to
    opengl
    GLuint getTextureHandle(void);
};

```

Lớp Camera

```

class Camera {
private:
    // Vị trí của Camera trong không gian
    float position[3];

    // Điểm nhìn của Camera
    float pointView[3];

    // Tốc độ di chuyển của Camera hay điểm nhìn
    float speedMove;

    // Bán kính, tốc độ, góc khi di chuyển camera xung quanh điểm nhìn
    float radius;
    float speedRotate;
};

```

```

    float angle;

public:
    Camera(); // Contructer

    void set(); // Đặt Camera vào không gian

    void update(); // Cập nhật góc quay, bán kính quay
    void speedUp(); // Tăng tốc độ
    void speedDown(); // Giảm tốc độ

    void forwardCamera(); // Camera tiến về trước
    void backwardCamera(); // Camera lùi về sau
    void rightCamera(); // Camera dịch sang phải
    void leftCamera(); // Camera dịch sang trái
    void upCamera(); // Camera dịch lên trên
    void downCamera(); // Camera dịch xuống dưới

    void forwardPointView(); // Dịch điểm nhìn tiến về trước
    void backwardPointView(); // Dịch điểm nhìn lùi về sau
    void rightPointView(); // Dịch điểm nhìn sang phải
    void leftPointView(); // Dịch điểm nhìn sang trái
    void upPointView(); // Dịch điểm nhìn lên trên
    void downPointView(); // Dịch điểm nhìn xuống dưới
};

```

Lớp SolarSystem

```

class SolarSystem {
private:
    // Lưu lại 9 Planet trong không gian vũ trụ
    std::vector<Planet> planets;

public:
    // Constructor
    SolarSystem();

    // Cập nhật lại trạng thái của Solar System sau khoảng thời gian time tính từ
    thời điểm ban đầu (= 0)
    void updateStatus(float time);

    // Thêm 1 Planet vào Solar System
    void addPlanet(float distanceFromSun, float orbitTime, float rotationTime, float
radius, GLuint textureHandle);

    // Thêm 1 Moon của 1 Planet trong Solar System
    void addMoon(int planetIndex, float distanceFromPlanet, float orbitTime, float
rotationTime, float radius, GLuint textureHandle);

    // Vẽ Solar System ra không gian 3D
    void render();

    // Vẽ quỹ đạo của tất cả Planets trong Solar System
    void renderOrbits();

    // Lấy tọa độ của 1 Planet thứ index lưu vào vec[3]
    void getPlanetPosition(int index, float vec[3]);
}

```



```
// Lấy bán kính của 1 Planet thứ index
float getRadiusOfPlanet(int index);

// Vẽ duy nhất hành tinh vị trí index ra màn hình
void renderPlanet(int index);

};
```

5. Kết luận

- Nhóm đã làm đúng các yêu cầu mà tự mình đặt ra bằng việc vận dụng các kiến thức đã tìm hiểu về OpenGL.
- Thực tế, nhóm cũng đã thấy một số hạn chế về chức năng, độ chính xác về quỹ đạo quay của các hành tinh xung quanh Mặt Trời, cũng như khả năng tương tác của ứng dụng với người dùng còn khá hạn chế (thiếu thao tác chuột, mô phỏng cấu trúc của hành tinh,...) so với các ứng dụng cùng chủ đề khác.
- Nhóm mong muốn nếu có thời gian sẽ phát triển tốt ứng dụng của mình hơn để cố gắng khắc phục những điểm yếu ở trên để tạo nên một ứng dụng hữu ích, mô phỏng chính xác nhất có thể, giao diện đẹp, dễ sử dụng và hoàn toàn miễn phí cho giáo dục.

E. Experimental Results

- Qua việc tìm hiểu về cách sử dụng OpenGL cho 3D, nhóm đã nhận thấy được sự tiện ích, cũng như việc sử dụng OpenGL là không quá khó cho một người đã có kiến thức về lập trình và Đồ Họa Máy Tính. Chúng ta hoàn toàn có thể sáng tạo ra những ứng dụng đồ họa 3D hữu ích phục vụ trong mọi lĩnh vực trong cuộc sống như: mô tả cơ thể người trong y học, phim hoạt hình 3D, mô phỏng thế giới tự nhiên, ứng dụng phục vụ cho các ngành kỹ thuật, mỹ thuật,...
- Ứng dụng mô phỏng Hệ Mặt Trời của nhóm tuy không phải là một ý tưởng sáng tạo, cũng không phải là một ứng dụng vượt trội so với các ứng dụng khác mà cùng chủ đề, nhưng ứng dụng này đã phần nào thể hiện được sự hữu ích của Đồ Họa Máy Tính trong thời buổi hiện nay, cũng như sự tiện dụng về lập trình của OpenGL trong việc xây dựng một ứng dụng đồ họa 3D trên môi trường Window.
- Mong muốn của nhóm, nếu có thêm thời gian sẽ xây dựng ứng dụng trở nên hoàn thiện hơn về nhiều mặt: tương tác người dùng, mô phỏng chính xác nhất có thể, cung cấp nhiều thông tin thú vị về Hệ Mặt Trời.

F. References

- [1] Joey de Vries, Learn OpenGL, An offline transcript of learnopengl.com, 2015
- [2] Mark Segal, Kurt Akeley, The OpenGL Graphics System, The Khronos Group, 2010
- [3] <https://pds.jpl.nasa.gov/planets/>
- [4] <https://www.solarsystemscope.com/textures/>
- [5] <https://github.com/RyanPridgeon/solarsystem>
- [6] <https://thuthuattienich.vn/thu-thuat/opengl-la-gi>
- [7] <http://glprogramming.com/red/>
- [8] <https://phattrienphanmem123az.com/lap-trinh-opengl-cpp/opengl-cpp-bai-8-load-texture.html>
- [9] <https://www.cppdeveloper.com/best-practices/mot-so-khai-nhiem-trong-lap-trinh-graphic/>